ఈ చీకటి విడదేమి?

"ఏమన్నాడండీ డాక్టరు?" ఆటో చప్పుడు వినగానే ఎదురుగా వెళ్ళి గేటు తెరిచింది భ్రమర.

నారాయణ ఆటోను పంపి వీధి గుమ్మానికి ఎదురుగా వున్న హావుజు గోడ మీద కూర్చున్నాడు.

"మీరు బాగా అలసిపోయినట్టున్నారు. కాఫీ ఫ్లాస్కు తీసుకుని నేను గూడా వస్తానంటే వద్దన్నారు. ఇప్పుడయినా తెస్తానుండండి. ఓ కప్పు తాగితే కాస్త తేరుకుంటారు" భ్రమర లోపలికి వేగంగా పరుగెత్తింది.

ఇన్స్ఏమంటూ నిట్టూర్చాడతడు. డాక్టరిచ్చిన ప్రిస్క్రిప్షన్ జేబులో నుంచి తీసి మడత విప్పకుండానే మళ్ళీ జేబులోకి నెట్టాడు.

అంతలో కాఫీ కప్పు చేతబట్టుకొని భ్రమర వచ్చింది బన్‌తో చుట్టుకున్న ముడిమీద సన్నజాజులు దండ పెట్టింది పొడుగు బొట్టు నిండైన ముఖానికి వింత అందాన్నిచ్చింది. మనిషి చాలా ఆరోగ్యవంతంగా వుంది. ఆ ఉదయమే కొడుకు ఐదవ క్లాసు ప్యాసయ్యాడని తెలిసింది. ముఖంమీద ఆ సంతోషం చెప్పకుండానే తెలిసిపోతున్నది.

అతడి చేతిలో నుంచి కాఫీ కప్పునందుకుంటూ "డాక్టరేమన్నాడు?" మళ్ళీ అడిగింది.

అతడికి తన అనారోగ్యాన్ని గురించి తలుచుకుంటేనే విసుగ్గా వుంది. డాక్టర్ల చుట్టూ తిరగడమంటేనే చికాకుగా వుంది. ఆమె రెండుసార్లు ప్రశ్నించగానే కస్సుమన్నాడు.

డాక్టర్లు రోగ నిర్ణయం చేయలేకపోతున్నారు. వెళ్ళి అడిగినందుకూ డబ్బు ఇచ్చినందుకూ ఏదో చెబుతున్నారు. అదీ నిశ్చితంగా కాదు. "ఈ మందులు తీసుకు చూడండి" అంటారు.

అది తనమీద చేసే ఒక ప్రయోగం.

"అన్ని పరీక్షలూ చేసి ఏమీ లేదన్నాడు" చేతనయినంత విసుగు-చూపించాడు.

"నిటంగా ఏమీ లేదేమో!" డాక్టరన్నమాట వినగానే ఆమెకు కొంత ధైర్యం వచ్చినట్లయింది.

"కడుపులో మంట - కాళ్ళలో నిస్సత్తువ-నడుస్తూ తూలిపోవటం నిత్యమూ-అనుభవించేవాణ్ని నేను. ఏమీ లేదని ఇంట్లో నీవూ-బయట డాక్టర్లూ అంటే సరిపోయిందా?" గట్టిగా మాట్లాడిన తరువాత అతనికి ఆయాసం వచ్చింది.

"అందరు డాక్టర్లూ ఒకే మ టంటున్నారు. ఏం చేద్దాం పోనీ రేపు న్యూరోసర్జన్ దగ్గరికి వెళదామా?" అతడిని శాంతింపచేయటానికని మెల్లగా మాట్లాడింది.

"ఏదో చూద్దాంలే" ఆవేశాన్ని తగ్గించుకుని సర్దుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

మరునాడు ఉదయం అతడు నిద్రలేవకముందే ఆమె లేచి న్యూరోసర్జన్‌కు ఫోనులో నారాయణ సంగతంతా చెప్పింది.

"తీసుకురండి చూస్తాను" అన్నాడు.

నారాయణ నిద్రలేవగానే కాఫీ టిఫిన్ తీసుకున్న తరువాత న్యూరోసర్జన్ సంగతి చెప్పింది.

అతడు విని ఊరుకున్నాడు.

"ఇది కూడా చూద్దాం. మీతో నేనూ వస్తాను. షాక్‌ట్రీట్‌మెంటుతో నయినా తగ్గిస్తాడేమోనన్న ఆశ" మెల్లగా సర్దిచెప్పబోయింది;

అతడి ముఖం ఎర్రబడిపోయింది. "అయితే నాకు షాక్ ట్రీట్‌మెంటు ఇవ్వాలని ఉందా నీకు? నాకేమన్నా పిచ్చి ఎక్కిందనుకున్నావా?" కళ్ళు పెద్దవి చేశాడు.

"నేనలా అనుకోవటంలేదు. మీరు మీ రోగలక్షణాలను చెబుతున్నారు. డాక్టర్లు రోగమే లేదంటున్నారు. మీ మీ మధ్య నేను ఏం చెయ్యగలను? ఏం చెప్పగలను? న్యూరోసర్జన్‌తో కూడా ముఖాముఖీ మాట్లాడి తేల్చుకుందామను కుంటున్నాను."

కోపంతో అతడి ముఖమంతా ఎర్రబడి దేహం కంపించటం మొదలు పెట్టింది. ఆమె నేదో అనాలన్న ఉద్రేకంతో ఊగిపోతున్నాడు పెదవులు సన్నగా కంపిస్తున్నాయి. కాని మాట పైకి రాలేదు.

చూసి చూసి ఊఁ అన్నాడు.

ఆనాడతడి పరిస్థితి చాలా హీనంగా ఉంది. ఆరు నెలల సెలవు గడిచి పోయింది. డబ్బు చాలా ఖర్చుపెట్టి పెద్ద డాక్టర్లనుకున్న వాళ్ళచేత పరీక్ష చేయించు కున్నాడు. కాని రోగమేమిటో తేలలేదు.

ఏదో ఆలోచన-వెంటనే నిస్పృహ-అయోమయం. పర్యవసానం నిస్సత్తువ

అతడి ఆలోచనలకు మూలం ఇప్పుడిప్పుడే అతడికి గ్రాహ్యము కావటం మొదలుపెట్టింది.

ఎడెనిమిది నెలల క్రిందట అతడు ఆఫీసు పనిమీద బొంబాయి వెళ్ళాడు. ఆ పని రెండు రోజులు పట్టింది. సానుకూలం కావటానికి. తిరిగి రావటానికి అతడు ఎయిర్‌పోర్టుకు వచ్చాడు. ఆ సమయంలో ఏయిర్‌పోర్టు చాలా సందడిగా ఉంది. ఇరవై రెండూ ఇరవై మూడేళ్ళ అబ్బాయికి చాలామంది పూలహారాలు వేసి చేతులు కలుపుతున్నారు.

"వాళ్ళమ్మతో కూడా ఒక ఫొటో తియ్యండి. ఆమె చూసుకుంటూ ఉంటుంది" ఇద్దరు పాతికేళ్ళ యువతులు ఒక మధ్య వయసుగల ఆమెను తీసుకు వచ్చి అతడి ప్రక్కన నిలబెట్టారు.

నాలుగైదు కెమేరాలు ఒకసారే క్లిక్ మన్నాయి.

అతడు తన తల్లికి ప్రణామం చేశాడు. ఆమె కళ్ళు తుడిచాడు "అమ్మా ఆరోగ్యం కాపాడుకో. నేను వారానికొక ఉత్తరం రాస్తాను. చదువు పూర్తి అయిన తరువాత ఒక్కరోజయినా అక్కడ ఉండను. సరేనా?"

ఆమె అతడి తల నిమిరింది. 'నాయనా' అన్నది గద్గద స్వరంతో. "నీవే నా కంటివెలుగు" మరి మాట్లాడలేకపోయింది. ఆ యిద్దరు యువతులూ ఆమెను ఓదార్చి సోఫాలో కూర్చోబెట్టారు.

విమానంలో కూర్చోమన్న ఎనౌన్సుమెంటు విని తల్లికి చేతిసైగ చేసి ప్రయాణీకుల క్యూలో చేరిపోయాడు. అతడు మైదానంలోకి రాగానే చూసి పలకరించాలని తల్లిని ఆమె సన్నిహితులు బాల్కనీ మీదికి తీసుకువెళ్ళారు.

ఐదు నిమిషాల లోపలే యువకుడు కనబడ్డాడు. "నళినీ నళినీ" అంటూ ఆమె చెయ్యూపింది.

అతడు తల పైకెత్తి తల్లినిచూసి కళ్ళు తుడుచుకోమని చేతి సైగచేసి, ఆమె నవ్విన తరువాత తను కూడా నవ్వుతూ చెయ్యూపాడు.

అప్పుడు నారాయణ ఆ సమీపంలో బాల్కనీమీద ఉన్నాడు. నళినీ అన్న పేరు చెవిన పడగానే ఉలిక్కిపడ్డాడు. కళ్ళు బాగా విప్పుకుని అక్కడున్న వారినందరినీ బాగా పరకాయించి చూశాడు.

వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న ఆమెను పట్టుకుని కిందికి తీసుకుపోదామని బంధు మిత్రులు ప్రయత్నిస్తున్నారు.

"విమానం వెళ్ళిన తరువాత వెళ్దాము" అంటోంది ఆమె.

"విమానంలో కూర్చున్న తరువాత మన కతడు కనబడడుకదా?"

"కనబడడు. నిజమే, వాడు ఎక్కిన విమానం కదిలిన తరువాత వెళ్దాము" ఆమె బాల్కనీని ఆనుకుని విమానంవైపే చూస్తోంది.

ఆమె కొంచెంగా కుంటటం చూశాడు నారాయణ. అతడికి అంతులేని ఆశ్చర్యం కలిగింది. తరువాత బాగా పరకాయించి చూశాడు. ఆమెకు నలభై అయిదు సంవత్సరాలుంటాయేమో. తల వెంట్రుకలు కొన్ని తెల్లబడ్డాయి. తను పాతికేళ్ళ క్రిందట ఎరిగిన మీనాక్షి పోలికలు కొన్ని ఉన్నాయి. అంతమాత్రం చేత బాగా నిర్ధారణ చేసుకోలేకపోతున్నాడు.

కాని - కావి ఆకుంటటం మాత్రం పట్టిస్తున్నది.

మీనాక్షి కూడా సరిగ్గా ఇలాగే నడిచేది అనుకున్నాడు.

అందరూ దిగినప్పుడు అతడూ దిగాడు. అతడి విమానం మరో అర గంటలో వస్తుంది. అతడి వెంబడి సామానులేదు ఒక బ్రీఫ్‌కేస్ తప్ప. అతడు మెట్లు దిగి ఒక ఒప్పు కాఫీ తాగాడు. అంతలో సుందరం ఎదురుగా వచ్చాడు.

"నీ కోసం నేను ఇదంతా వెతుకుతుంటే నీ వెక్కడికి వెళ్ళావు?" నారాయణ పక్కన కూర్చున్నాడు.

"బాల్కనీ మీదికి వెళ్ళాను."

"నీకు తెలిసినవాళ్ళు ఎవరయినా ఈ విమానంలో వెళ్ళారా?"

"అబ్బే. నాకెవరూ తెలియదు. ఒక యువకుడు వెళ్ళుతున్నాడు. ఆక్స్పార్టీ పైకి వెళ్ళింది చెయ్యూపటానికి. వాళ్ళతో నేను వెళ్లాను బాల్కనీ చూడ్డానికి."

"అవును. మరి నీ వెప్పుడు వస్తున్నావు?"

"నేనా? నేను నిదానంగా వస్తాను. మనం కలుసుకోవటానికి ఇరవైరోజు లయినా పడుతుంది.

అంతలో ప్రయాణీకులను రెడీగా ఉండమన్న హెచ్చరిక వినవచ్చింది.

నారాయణ క్యూలో నిలబడ్డాడు.

సుందరం వెళ్ళిపోయాడు. అతడన్నట్లు ఇరవైరోజుల వరకూ ఇద్దరూ తిరిగి కలుసుకోలేకపోయారు.

నారాయణ తిరిగి వచ్చినప్పటినుంచీ వెనకటంత చురుగ్గా పనిచెయ్యలేకపో తున్నాడు. ఏదో పరాకుగా ఉంటున్నాడు. బల్లమీదఉన్న టెలిఫోను మోగినా వెంటనే ఎత్తడానికి కూడా జాగు చేస్తున్నాడు. తన బల్లమీద కాగితాలు కట్టలకట్టలు సంతకం కోసం పడివున్నాయి. అవి కదలటంలేదు.

అది ఒక అయోమయ పరిస్థితి. మథన జరుగుతోంది. దానిలోనుంచి ఒక సమాధానం ఉద్భవించాలి.

"మీకు ఒంట్లో బాగా లేదా నారాయణగారూ ? సుస్తీచేసినట్టు కనబడుతున్నారు" అన్నాడుమేనేజరు ఒకనాడు. వారంరోజుల కిందట పైకి వెళ్ళవలసిన కాగితాలు ఇంకా తమ ఆఫీసునుంచి బయలుదేరలేదు. చాలా అర్జంటు కాగితాలకు కూడా అదే గతి పట్టింది.

నారాయణ ముఖమెత్తి కళ్ళు బాగా విప్పి చూశాడు.

"నిజం. మీరు సుస్తీగా కనబడుతున్నారు పోనీ ఓ వారం సెలవుపెట్టి చూడండి" అన్నాడు మేనేజర్ మళ్ళీ.

ఏమీ తోచనివాడికి ఈ సలహా కొంత పనిచేసింది. వారమేమిటని ఒక నెల పెట్టేశాడు.

మరునాడు గంట ఆలస్యంగా నిద్రలేచాడు. కాఫీ టిఫిను తీసుకొని తాపీగా స్నానం చేసి దినపత్రిక చేతపట్టాడు. మెల్లగా బద్ధకంతో గంటకు పైగా చదివాడు పత్రికను.

"పదిగంటలయింది భోజనం చేద్దామా" అన్నది భ్రమర.

"ఇప్పుడేం భోజనం?" అన్నాడు కనుబొమలు ముడిచి.

"ఏం ? ఆఫీసుకు వెళ్ళరా ఇవాళ?" ఆశ్చర్యపడ్డది. ఎందుకంటే అతడు జ్వరం వచ్చినా సెలవు పెట్టకుండా ఆఫీసుపనులు చేసే అలవాటు కలవాడు.

ముఖం చిట్లించి "ఒక నెల సెలవు పెట్టాను" అన్నాడు.

"కొంపలు మునుకుపోయినా సెలవు పెట్టరు కదా?"

"నీవు చెప్పేది నిజమే. కాని-ఇప్పుడు పెట్టాను" సంభాషణను అతడు తుంచేశాడు జవాబులు వెతకలేక.

అతడు అలా కూర్చుని వుండగా తను భోజనం చేయటం ఆమెకు అంతగా ఇష్టంలేదు. కాని ఏం చెయ్యటం ? తనకూ ఆఫీసుకు వెళ్ళే టైమవుతోంది. ఇది గ్రహించయినా అతడు భోజనానికి వస్తే బాగుండును. అన్నీ గబగబా సర్దుకొని వెళ్ళొచ్చు అనుకుంటోంది.

ఇటూ అటూ తచ్చాడింది కొంతసేపు. భోజనం చేసేది తనొక్కతే అయినా ఇద్దరికీ పళ్ళేలు పెట్టింది. అతడికి మధ్యాహ్నం కాఫీ వేడిచేసి ఫ్లాస్కులో పోసింది. మళ్ళీ ఒకసారి అతడిని అడిగినట్టుగా కాకుండా అని చూసింది. "అయ్యో అప్పుడే పది దాటుతోందే?" అనుకుంటూ.

పేపర్లోంచి ముఖం కనబడేలా తలపక్కకు తిప్పి "పది దాటనివ్వావేం? భోజనంచేసి వెళ్లు. బల్లమీది వస్తువులన్నీ అలాగే ఉండనియ్యి. నాకు కావలసినప్పుడు నేనే వడ్డించుకుని తింటాను" మళ్లీ పేపర్లో తలదూర్చి కంపెనీ ప్రకటనలు చూడటం మొదలుపెట్టాడు.

సంగతి తేలిపోయినందుకు భ్రమరకు పని సులువైంది. తను భోజనం చేసి బల్ల తుడిచి అతడికి ఏర్పాట్లన్నీ చేసింది.

"మరి నేను వెళ్ళనా? మీరు వేళకు భోజనం చేయ్యాలి మరి" గుసుస్తున్నట్టుగా ముఖం పెట్టింది పర్సు చేతితో పట్టుకుంటూ.

కళ్లు పైకెత్తి ఆమెను నిలువెల్లా చూశాడు.

"నేను బొంబాయినుంచి తెచ్చిన హ్యాండ్ బ్యాగ్‌ను వాడటంలేదా? నీకు ిచ్చలేదా ఏమిటి?" అన్నాడు.

"నచ్చిందిగాని అంత మంచిదాన్ని రోజూ వాడేసి పాడుచేయటానికి మనసు ఒప్పటం లేదు" అంటూ గడప దాటింది.

2

భ్రమర గడప దాటగానే సుందరం లోపలికి వచ్చాడు.

"ఎప్పుడొచ్చావు? రా, వచ్చి అలా కూర్చో" అన్నాడు ఒంటరిగా ఉండాలేమోనన్న భయంలోనుంచి బయట పడుతూ.

సుందరం ఒకప్పుడు నారాయణకు అసిస్టెంటు. అది కాత కాలేజీలో జూనియరు.

''ఏమిటి ఇంకా భోజనం చెయ్యలేదా? ఇప్పుడెంతయిందో తెలుసా?''
నారాయణ చూపించిన కుర్చీలో కూర్చుని హాల్లో ఇటూ అటూ చూశాడు.

''నాకు పది గంటల భోజనమే అలవాటు కాని బొంబాయినుంచి వచ్చినప్పటి నుంచీ కొంచెం సుస్తీగా ఉంటోంది. సెలవు పెట్టాను. ఇప్పుడు నాభోజనపు వేళలు కూడా మారిపోయ్యాయి. చూడు, అట్లా నా కోసమని పదార్థాలన్నీ మూతలు పెట్టి ఉంచుతుంది. అన్నీ బల్లమీదే ఉంటాయి గాని తినబుద్ధి పుట్టడంలేదు. 'తిన వచ్చులే' అన్న తాత్సారం. ఏమిటో? ఆరోగ్యం కూడా అంత బాగుండటంలేదు.'' తువాలుతో ముఖం తుడుచుకుని ''అన్నట్టు నీవెప్పుడు వచ్చావు? ఆఫీసుకు వెళ్ళలేదా?'' అన్నాడు

''అయితే నేను సెలవు పెట్టినట్టుగా నీకు తెలుసా?'' ఆశ్చర్యపడ్డాడు నారాయణ.

''నా కిప్పుడే భ్రమరగారు చెప్పారు.''

''ఓ అలాగా?''

''అసలు నేను ఈ కాలనీకి ఎందుకు వచ్చానంటే పెళ్ళయిన మా చెల్లెలు మీ ఇంటికి మూడో యింట్లో ఉంటోంది. దానికి మేనల్లుడి కబుర్లు చెబ్దామని ఇటు దారి తీశాను.''

''ఆఁ హాఁ.'' తలాడించాడు నారాయణ.

''మీనాక్షి నాకు బొంబాయిలో కలిసింది. అన్నట్టు నళినీ మోహన్ స్టేట్సుకు వెళ్ళాడు తెలుసా?''

''ఎప్పుడు వెళ్ళాడట? అసలు ఇంతకూ ఏం చదివాడట?'' పెదవులు సాగదీసుకుంటూ అన్నాడే గాని కడుపులో ఆవేదన.

నారాయణ అడగిన పద్ధతి చూసి సుందరం అతడి ముఖంలోకి పట్టుపడిన వాడి మాదిరిగా చూశాడు. అయినా సాధ్యమైనంత వరకూ పైకి కనబడనీయకుండా సర్దుకుని ''ఎంటెక్ చేశాడని విన్నాను'' అన్నాడు.

ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్టుగా తల ఆడించాడు నారాయణ.

సుందరం అతడి ముఖమొకసారి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి చూశాడు.

"ముందు భోజనం చెయ్యి నారాయణా. కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కూర్చుంటే ఎంత టైమయిందో కూడా తెలియదు."

"నాకసలు భోజనం మీద అసహ్యం పుట్టిందంటే నమ్ము. చూడు ఆ గిన్నెల్లో నాకిష్టమైన వంటకాలు చేసి పెట్టింది. కాని నాకు తిందామని లేదు."

"తిండి తినక కొందరు రోగాలు తెచ్చుకుంటారు. నీకూ అట్లాగే ఏ రోగమయినా రావచ్చు. చూడు, మొదలు కావాలని తినకపోతే తరువాత తినాలని ఉన్నా తినలేరు.''

"ఏదో ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నావు. నేను వెళ్ళిపోతాను. పనులు చాలా ఉన్నాయి. నేనసలు నిన్ను పలకరిద్దామని వచ్చాను. సరదాగా నాలుగు కబుర్లుచెప్పి నాలుగు విందామని వచ్చాను. నీవేమో దిగాలుపడి కూర్చున్నావు."

లేవబోతున్న సుందరాన్ని నారాయణ కుర్చీలోంచి దిగ్గునలేచి ఆపాడు.

''సుందరం వెళ్ళబోకు. నేను భోజనం చేస్తాను. అదీ నీవు దగ్గర కూర్చుంటేనే సుమా!''

''అయితే నేను వడ్డించనా?'' బోర్లా వేసిన పళ్ళెం తిప్పి అన్నం కూర పచ్చడి వడ్డించాడు.

మాట్లాడుతూ భోజనం చేస్తున్నాడు నారాయణ.

''ములక్కాడల పులుసు ఉంది. కొబ్బరి పచ్చడి కొంచెం వెయ్యనా?'' కొసరి కొసరి వడ్డిస్తున్నాడు సుందరం.

''సుందరం నీకు మా చెల్లెలు ఇట్లాగే తినిపిస్తుందా దగ్గర కూర్చుని.''

పెదవులు విప్పకుండానే నవ్వాడు సుందరం.

''ఒక మాట నిజం సుందరం. పదార్థాలు రోజూ ఇవాళ్టి మాదిరిగానే ఇంత రుచిగానే ఉంటాయి. కాని రోజూ ఇలా తినబుద్ధికాదు. ఇవాళ కడుపునిండా తిన్నాను. ఎందుకంటావ్?''

అతడి భోజనం కాగానే వక్కపొడి డబ్బా మూత తెరచి చేతి కందిస్తూ నీ సంగతి తెలిసిపోయిందిలే అన్నట్టు చూశాడు సుందరం.

''కాఫీ కూడా ఫ్లాస్కులో ఉందా?''

''ఆc. టిఫిన్ కూడా ఉంది చూడు.''

''నేను కాఫీ వేళ వరకూ ఉండలేను. బజారు పనులు కొన్ని అర్జంటుగా చేయాల్సి ఉంది.''

''అంత అర్జంటా?''

''అవును.''

''అయితే ఒక పని చెయ్యి. అంతవరకూ ఉండద్దు గాని ఓ అరగంట కూర్చో.''

''అరగంట కూర్చుంటే గంట కూర్చోలేదనిపిస్తుంది. అసలు నీకు సెల వెందుకు? మళ్ళీ ఒంటరిగా ఉన్నానని అనుకోటం ఎందుకు? లేనిపోని గొడవ తెచ్చుకుంటావు. నీవు ఎప్పుడూ ఇంతే.''

''చూడు సుందరం. అప్పుడప్పుడు నీలా మందలించేవాళ్ళు కూడా జీవితంలో చాలా అవసరం.''

''ఆc ఇప్పుడలాగే అంటావుగాని తరువాత నీవే విసుక్కుంటావు.''

''అలా చెప్పకు సుందరం. ఎప్పుడయినా అలా జరిగినట్లనిపిస్తే నన్ను క్షమించెయ్యి.''

''అలా విసుక్కోటానికి ఇలా క్షమించమనటానికే నీకే సరిపోయింది.''

''ఆ సంగతి మర్చిపో బాబూ. నేనొకటి అడుగుతాను చెబుతావా? ఈమధ్య ఎప్పుడయినా మీనాక్షిని కలుసుకున్నావా? సరేలే. నాకు మరుపు కూడా వచ్చింది. ఇందాక చెప్పావు కదూ?''

సుందరం నారాయణ ముఖంలోకి దీర్ఘంగా చూశాడు. ''ఇప్పుడు మీనాక్షి సంగతెందుకు కావల్సి వచ్చింది?''

బరువుగా నిట్టూర్చాడు నారాయణ.

ఎందుకో చెప్పలేదు. చెబితే వినాలని ఉంది. సుందరం ముఖంలోకి ఆర్తిగా చూశాడు.

ఆగలేక పోయాడు సుందరం.

"నీ కెట్లా చెబితే సంతోషం చెప్పు ?"

శూలంతో పొడిచినట్లయింది నారాయణకు.

"సుందరం" అన్నాడు కళ్ళు విప్పదీసుకుని. ఆ కళ్ళల్లో అభ్యర్థన-వచ్చిన వాడిమీద రాళ్ళు రువ్వుతావా అన్న ప్రశ్న-నన్నర్థం చేసుకోవూ అన్న వేడికోలు.

సుందరం చలించిపోయాడు కాని అది కొద్దిసేపే. అతడి కడుపులో కళ పెళ్ళాడే ఆవేదనకు శాంతి కావాలిగాని-కల్లబొల్లి మాటలకు కరిగిపోతాడా? అతడింక మాటల్లో చిక్కుపడదలచుకో లేదు.

"నారాయణా, వస్తాను. మళ్ళీ వచ్చినప్పుడు సావకాశంగా మాట్లాడుకుందాము. ఏమనుకోకు" మెల్లగాలేచి రెండడుగులు వేశాడు సుందరం.

"ప్లీజ్, తరుచు వస్తూ ఉండు సుందరమ్. చూడు. అఫీసు నుంచి ఇక్కడికే రా. నీ కాఫీ టిఫిన్ ఇక్కడే. అప్పటికి భ్రమర కూడా ఆఫీసు నుంచి ఇంటికి వస్తుంది. సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకుందాము. వస్తావు కదూ ?" లేచి వాకిటివరకూ సాగనంపాడు నారాయణ.

గేటు దాటేవరకూ అగి పళ్ళు కొరికాడు సుందరం. "సరదాగా కబుర్లట, సరదా! అతడికి మాటలతో ఇతరులను హింసించటం వెన్నతో పెట్టిన విద్య. ఇతరులు మాత్రం తనతో తియ్య తియ్యగా స్తుతిస్తూ కబుర్లు చెప్పాలి. మళ్ళీ వస్తాననే కలలు కంటూ ఉంటాడు" సుందరం గొణుక్కుంటూ విసవిస నడవడము మొదలుపెట్టాడు.

3

సుందరానికి మీనాక్షిని తలుచుకుంటేనే గుండె చెరువయి పోతున్నది. గోపాలంగారు తన కూతురి శోభను చూడలేక తన దగ్గరికి వచ్చి సంగతంతా-

చెప్పుకుని ఏడ్చాడు. మీనాక్షిని నారాయణ ప్రేమించి పెళ్ళిచెయ్యమని అడిగాడు. కట్నమిస్తేగాని పెళ్ళికి ఒప్పుకోనని తండ్రిచేత అనిపించాడు. భూమి పుట్రా అమ్మి, అడిగినంత కట్నమిచ్చి పెళ్ళి చేస్తే, సరిగ్గా ఏడాది మీనాక్షితో కాపరం చేశాడు. ఆ తరువాత ఆమె అతడి దగ్గర ఉన్న కాలము స్వల్పము, అనుభవాలు కంటకమయం అతడు సున్నితమైన ఆమె హృదయాన్ని గొడ్డలితో మీటాడు.

నిప్పులాంటి మనిషిని శంకిస్తే ఆత్మగౌరవంగల ఆడది ఎదురు తిరగదు. కళ్ళు మూసుకుని-తలవంచుకుని వెనక్కి తిరుగుతుంది. బురద! బురద మీద రాయి వేస్తే చింది మీదపడుతుందని ముక్కు చిట్లించుకుని పక్కకుతప్పుకుంటుంది. మీనాక్షి కూడా అంతే చేసింది.

పిల్లవాడిని ఎత్తుకుని సూట్‌కేసుతో ఇంట్లో అడుగుపెట్టిన కూతురిని, ఏమనుకున్నా మనసులోనే అదుముకుని, పైకి బాగున్నావా తల్లీ అని ప్రశ్నించిన తండ్రితో ''నాన్నా నాకు కాలేజి చదువు చెప్పించు'' అని అడిగింది గాంభీర్యంతో మీనాక్షి.

కళ్ళు వర్షిస్తున్నా పెదవుల పైకి నవ్వు తెప్పించుకుని ''తల్లీ, నేను నిజంగా మందబుద్ధిని, స్కూలుకు ఫస్టు వచ్చిన నిన్ను కాలేజీకి పంపాలని తోచలేదు. నీకు ఆ లోపం ఎందుకు ఉండాలి? నేను చేసిన పొరబాటును వెంటనే దిద్దుకుంటానమ్మా. రేపే అప్లికేషన్ ఫారాలు తెస్తాను'' అంటూ ఆమెను భుజాలు పట్టుకుని లోపలికి తీసుకువెళ్ళిన ఆ తండ్రి సుందరం కళ్ళ ఎదుట నిలబడినట్లయింది.

కూతురు వంటచేసి తనకూ మంచంలో ఉన్న తల్లికీ పదినెలల పిల్లవాడికీ పెట్టి, ఆమె తిని కాలేజికి వెళ్ళితే-ఆ చిన్న బిడ్డతో వాకిట పంచలో కూర్చుని ఘడియలు లెక్కబెట్టిన గోపాలంగారు ఎదురుగా సాక్షాత్కరించినట్లు ఉంది సుందరానికి.

అతడికి ఒంట్లో రక్తము వేడెక్కినట్లవుతోంది. కండరాలు బిగిసినట్లవుతున్నాయి. కళ్ళల్లో ఎర్రటి జీరలు కొట్టవచ్చినట్టుగా కనబడుతున్నాయి.

తనదారి తానుచూసుకున్న మీనాక్షి, తలవంచుకుని, సంవత్సరం మొకయుగంగా కాలేజీలో చదువుతుండగా ఈ నారాయణ ఆమె మీద సి.ఐ డి.ని పెట్టాడు. కాని-తను మాత్రం మీనాక్షిమీద కక్షతో ప్రైవేటు కంపెనీలో పనిచేసుకుంటున్న

హైపిస్టు భ్రమరమ పెళ్ళి చేసుకున్నాడు, ఆమెను గురించి ఏమీ తెలుసుకోకుండానే. మీనాక్షికంటె ఆమెకు ఎక్కువగా స్వాతంత్ర్యమిచ్చాడు. మీనాక్షితోకంటె ఆమెతో ఎక్కువ ప్రేమతో కాపరం చేశాడు. సుందరం దురదృష్టమేమో నారాయణ ఉన్న ఊళ్ళో ఉద్యోగమైంది. అదీ ప్రైవేటు కంపెనీలో.

సుందరం మీనాక్షికి బంధువైనా కాడు. ఇద్దరి తండ్రులూ స్నేహితులు. సుందరానికి మీనాక్షినిగురించి బాగా తెలియదుగాని నారాయణనుగురించి విద్యార్థిగా ఉన్నప్పటినుంచీ తెలుసు. పతిదీ అనుమానం. ఎవరినీ నమ్మడు. నిత్యశంకితుడు. అతడి కేదీ ఉన్నదున్నట్లుగా కనబడదు. దృష్టి వక్రంగా ఉంటుంది.

తను తోసే కాలి మడమ దగ్గర ఫ్రాక్చరయిన మీనాక్షి కుంటుతూ నడిచిందని ''ఇది కూడా నాట్యంలో ఒక భంగిమా'' అని ప్రశ్నించే దురాలోచన కలవాడు ఫ్రాక్చరయిందని వైద్యం చేయించలేదు. పైగా ఆమె బాధపడుతుంటే వికటంగా నవ్వుకుని ఆనందించేవాడు నారాయణ.

అటువంటి నారాయణ దగ్గరికి మళ్ళీ తను వెళ్ళగలడా? మీనాక్షివిషయంలో తనకు గాఢమైన సానుభూతి ఉంది. దానిని చెదరగొట్టే మాటలేమయినా అతడు మాట్లాడితే తను సహించగలడా?

ఊహమాత్రానికే అతడి హృదయం కస్సుమన్నది.

ఇంట్లో ఉన్నా ఆఫీసులో ఉన్నా నారాయణ మాట మనసులోకి రాకుండా ఉండాలని మంచి నవలలు ఏకబిగిన చదివించేవాటిని నాలుగు తెచ్చి దగ్గర పెట్టుకున్నాడు సుందరం. పుస్తకం తెరిస్తే మళ్ళీ ముగిసే వరకూ తలఎత్తకుండా చదివేస్తున్నాడు. కొన్ని కొన్ని భాగాలు తిరిగి తిరిగి చదవటంలో మునిగిపోతున్నాడు. ఆ నాలుగు నవలలు పూర్తి కాగానే మళ్ళీ నాలుగు తీసుకువస్తున్నాడు అద్దెకు.

సుందరం నారాయణ తలపును ఎంతగా మరచిపోవటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడో నారాయణ సుందరంకోసం అంతగా పరితపించటం మొదలుపెట్టాడు.

4

భ్రమర ఆఫీసుకు వెళ్ళేటప్పుడుయధా ప్రకారంగా భోజనం - మధ్యాహ్నా నికి కాఫీ ఫ్లాస్కూ-పక్కన బిస్కట్ల డబ్బా-మందు సీసాలూ అన్నీ బల్లమీద పెడుతుంది. బల్ల ప్రక్కనే మంచం పరుపూ మెత్తని దిండ్లూ ఉంటాయి. అత డికి విసుగు పుట్టినప్పుడు మంచంమీదినుంచి లేచి పడక్కుర్చీలో పడుకుంటాడు. అదీ వద్దనిపిస్తే మామూలు కుర్చీలో కూర్చుంటాడు.

ఒకడూ ఆ యింట్లో కూర్చుని తనే వడ్డించుకుని తినాలంటే అతడికి అన్నం సహించటం లేదు. విసుగుపుడుతున్నది. భోజనం చెయ్యని రోజున తగని నీరసం నోట్లోంచి మాట పైకి పెగలకుండా ఉన్నది.

సాయంత్రము ఐదు గంటల వేళ-కాళ్ళీడ్చుకుంటూ భ్రమర యింటికి వచ్చి చూస్తే అప్పటికి అతడు భోజనం చెయ్యలేదు. ఫ్లాస్కులో ఉన్న కాఫీ తాగాడు. డజను బిస్కట్లూ తిని మంచినీళ్ళు తాగి కాళ్ళ వైపు తల పెట్టుకుని నిద్రపోతు న్నాడు. వీధి తలుపులు దగ్గరకి లాగి వున్నాయి. భ్రమర తలుపులు నెట్టగానే తెరుచుకున్నాయి. అయ్యో అనుకుంటూ లోపల అడుగుపెట్టిన భ్రమర అస్తవ్యస్తంగా బల్లమీద పడిఉన్న వస్తువులు చూసింది. నారాయణ పడుకున్న తీరు చూసింది.

ఆమెకు పరిపరి విధాల పోయింది మనసు. ఇల్లంతా తిరిగి చూసింది ఇంట్లో వస్తువులన్నీ లెక్క చూసుకుంది.

"ఇదేమిటి ఇలా పడుకున్నారు భోజనం చేయలేదా?" అతడిని నిద్రలేపి అడిగింది.

కళ్ళు నులుపుకుంటూ లేచి కూర్చున్నాడు.

ఆమె అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పలేక తలవెంట్రుకలు సవరించు కున్నాడు.

"భోజనం చేస్తారా?"

"వద్దు."

మరునాడు ఆమె ఆఫీసుకు వెళ్ళేటప్పుడు బైట తలుపు తాళం వేసుకుని వెళ్ళింది.

మధ్యాహ్నం పోస్టుమన్ వచ్చి కిటికీలో నుంచి చూసి పిలిచాడు.

"రిజిస్టరు ఉత్తరం వచ్చింది. సంతకంచేసి తీసుకుంటారా?" కిటికీలో నుంచి ఉత్తరం అందించాడు.

అతడు తలుపు లాగి చూశాడు. రాలేదు.

"తలుపు తాళము వేసి ఉంది. సంతకం చేసి కాగితం ఇలా ఇవ్వండి."

ఉత్తరం పట్టుకుని కుర్చీలో అలాగే కూర్చున్నాడు నారాయణ.

ఒంటి గంటయింది. అన్నం తినకుండానే పడుకుని నిద్రపోయినట్టున్నాడు. దిగ్గున లేచి అన్నం వడ్డించుకున్నాడు. వంకాయకూర వాసన చూసి మూతపెట్టేశాడు. ముక్కల పులుసు పక్కకు నెట్టేశాడు. పెరుగు ఏదో వాసన వస్తోంది. అయినా అదే వడ్డించుకుని తిన్నాడు. పేపరు చదువుకుని మళ్ళీ కాసేపు నిద్ర కొరిగాడు.

సాయంత్రం భ్రమర తాళం తీసుకొని లోపలికి వచ్చినప్పుడు "బయట తాళం వేస్తున్నావా భ్రమరా?" అడిగాడు.

"అవును ఏం చెయ్యను? తలుపులు తెరిచి ఉంటే ఎవరయినా దోచుకుపోతారు. అందుకని వేశాను." అన్నది.

"ఇంట్లో నేనుండగానే?"

"నిన్న నేనువచ్చేసరికి తలుపులన్నీ తెరిచి ఉన్నాయి. మీరు పడుకుని ఉన్నారు."

మరి మాట్లాడలేకపోయాడు.

కొడుకు భాస్కర్ తను క్లాసులో ఫస్టున వచ్చినట్లు చెప్పాడు. ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టుమీద సంతకం పెట్టిన తరువాత కొడుకును దగ్గర కూర్చోబెట్టుకుని "నీవు బాగా చదవాలి, డాక్టరువు కావాలి" అంటూ సంబరపడే వాడు ఇదివరకు. ఆ రోజున రిపోర్టు చూచి తిరిగి ఇచ్చేశాడు.

"సంతకం పెట్టవూ నాన్నా?" భాస్కర్ మురిపెంగా అడుగుతున్నాడు.

"ఈసారి అమ్మచేత పెట్టించుకో."

అతడి కళ్ళల్లో నళినీమోహన్ కదిలాడు. హుందాగా సూట్ వేసుకొని చిరునవ్వుతో అందర్నీ పలకరిస్తూ నిలబడ్డాడు.

అతడి ఎత్తూ పోలికా తటాలున చూస్తే తన తండ్రిలా ఉన్నాడు.

వెంటనే ఆతడికి కడుపులో ఏదో మెలిక పెట్టినట్లయింది.

"నాయనా? ఎట్లా చదువుతున్నావు? ఎంతకష్టపడ్డావో? నిన్ను ఒక్కనా డయినా ఈ పాపిష్టి చేతులతో దగ్గరికి తియ్యలేదు" అతడి చూపులు దూరంగా వున్న చెట్లమీదికి పొయ్యాయి. ఏవో ఆలోచనలు - అవి ఎక్కడో చిక్కుపడి పొయ్యాయి.

భాస్కర్ పాలుతాగి టిఫిన్ తిని ఆడుకోవటానికి వెళ్ళాడు. భ్రమరఇంటికి రాగానే తన పనిలో మునిగిపోయింది. పగలంతా ఒంటరిగా ఏవేవో ఆలోచనలతో గడిపేవాడికి భ్రమరా, భాస్కర్ ఇంటికి రాగానే తనను ఆప్యాయంగా పలకరిస్తా రని ఎదురుచూస్తాడు.

కాని అటువంటిదేదీ జరగదు.

వాళ్ళు వస్తారు. తమ పనులు తాము చేసుకుంటారు. తననొక రోగికింద జమకట్టేసి వేళకు ఆహారం మందులు బల్లమీద పెడతారు.

భ్రమరంటే తనకి ప్రాణం. భాస్కరంటే అంతకంటే ప్రాణం.

భాస్కర్ ముందు చదువులకు ఎటువంటి ఇబ్బందీ లేకుండా అతడి పేరున ముప్పైవేలు బ్యాంకులో పెట్టాడు. భ్రమర పేరున ఇన్సూరెన్సు పాలసీ రాశాడు. అపురూపంగా అనేక ఆధునిక సౌకర్యాలతో కట్టిన ఆఇల్లు భ్రమర పేరున పెట్టాడు.

ఇవన్నీ జ్ఞాపకం చేసుకుంటున్నప్పుడు ఇదివరలో చాలా గర్వంగా ఉండేది. ఇప్పుడు బుద్ధి వెక్కిరించింది.

"అదంతా ప్రేమేనా? ప్రేమచేతనే అంతా వాళ్ళ పేరున రాశావా?"

"వీళ్ళమీద ప్రేమగా కనపడుతున్నదంతా వాళ్ళమీద కక్ష-కసి. అందుకే చేతనే పెట్టావుకదూ?"

అతడు నుదురు పట్టుకున్నాడు. అబ్బబ్బ! ఎటువంటి భావాలు తనలో మెదులుతున్నాయి? పీడించేస్తున్నాయి?

"భాస్కర్! భాస్కర్! ఒకసారి ఇక్కడికి రా" కేక పెట్టాడు.

"వాడు ఆడుకోవటానికి వెళ్ళాడు. మీకేమయినా కావాలా?" భ్రమర వంటింట్లోనుంచి వచ్చి అడిగింది.

"నాకేమొద్దుగాని- కొంచెంసేపు ఇక్కడ కూర్చుని కబుర్లు చెప్పకూడదూ."

"మీతోపాటు నేనూ కూర్చుంటే ఎట్లా? పని చేసుకోవాలి."

"చేసుకోవచ్చులే. చూడు. మన భాస్కర్ స్కూలుకు నడిచి వెళ్తున్నాడా?"

"లేదు బస్సులో వెళ్తాడు."

"అదే—జాగ్రత్తగా వెళ్ళమను, ఏక్సిడెంట్లు చాలా అవుతున్నాయి."

"అలాగే!"

"నీవయినా జాగ్రత్తగా చూసుకుంటూ వెళ్లు. రోజులు బాగాలేవు."

"అలాగే"

"అదిగో అప్పుడే వెళ్ళిపోకు. ఇవాళ పొద్దున చేసిన కూర ఏం రుచిగాలేదు. అందుకే తినలేక వదిలిపెట్టా. ఈ పూట మంచి కూర చెయ్యి. ఏం కూరగాయలు ఉన్నాయి యింట్లో?"

"మీకేం కావాలి చెప్పండి" తడిచేతులతో వచ్చింది.

"నాకా? గోంగూర పచ్చడి చెయ్యి. బంగాళాదుంప మసాలాకూర చెయ్యి- రసం చెయ్యి."

"చెయ్యటానికేం చేస్తాను. చేసినందుకయినా మీరు తినాలి మరి."

"ఎందుకు తినను ? తింటాను. ఒక్కటే వచ్చింది చిక్కు. ఎవరయినా మాట్లాడుతూ పక్కన కూర్చుంటే ఎంతయినా తినగలను."

"నిజమేగాని- జరిగేమాట చూడండి. మీరు సెలవుపెట్టారని నేనూ సెలవు పెట్టలేనుకదా ? రాత్రిళ్ళు కలిసే భోజనం చేస్తున్నాం కనుక మీరు మాట మాటకు అలా అనకూడదు. ఈ మాటలెవరయినా వింటే ఏమనుకుంటారు ? నేను సరిగా చూడటం లేదనుకుంటారు" వంటయింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె లోపలికి వెళ్ళగానే నారాయణ పక్కకు తిరిగి పడుకున్నాడు. నళినీ మోహన్ ముఖం ఎత్తని తెరగా కళ్ళఎదుట నిలిచింది. "వీడిని గురించి నేను భ్రమపడ్డానా ? నాకేదో అనిపించటం మాత్రమే గాని - సాక్ష్యాలూ రుజువులూ ఏవీ ? లేకుండానే ముందడుగు వేశాను. తరువాత పరిస్థితి చేయిజారింది వెనక్కు తీసుకో లేనంతగా జారింది"

"అబ్బా భ్రమరా ! వేడివేడి కాఫీ ఒక కప్పు కావాలి. ఇస్తావా !" గట్టిగా పిలిచాడు.

"ఇప్పుడు కాఫీ తీసుకుంటారా ? ఒక అరగంటలో వంటయిపోతుంది" వంట ఇంట్లోనుంచే సమాధాన మిచ్చింది.

"కాఫీ కాకపోతే నిమ్మపండు రసమివ్వు" లేచి కూర్చున్నాడు. గోడకు తగిలించివున్న భాస్కర్ ఫోటోకు దుమ్ము పట్టిందని లేచి భుజంమీద వున్న తువాలుతో తుడిచి బాగా చూసి వెనక్కు తిరిగాడు నారాయణ.

నిమ్మపండు రసం తీసుకుని వచ్చిన భ్రమర "అది చిన్నప్పటి ఫోటో మళ్ళీ తీయించాలి పెద్దదిగా" అన్నది

నారాయణ కళ్ళు వాల్చుకుని నిమ్మపండు రసం తాగి కుర్చీమీద కూర్చున్నాడు. "ఫోటో తుడిస్తే ఏం ? కడిగితే ఏం ? మనిషి పోలికలు మార్తాయా ?" అంతలో అతడి కంటూ ప్రత్యేకంగా ఒక లోకం ఏర్పడ్డది. దానిలో ప్రవేశించాడు. నల్లగా ఎత్తైన ఆకారం. బండ ముఖంతో బయలుదేరి వచ్చివచ్చి చిన్న ఆకారంగా తన దగ్గరకొచ్చి నిలబడినట్లనిపించింది. ఒళ్లు జలదరించింది.

"ఎవరు నీవు?" కళ్లు తెరిచాడు నారాయణ.

"ఏమిటి నాన్నా? నావైపు అలా చూస్తావు? అమ్మా, చూడు నాన్న ఎట్లా చూస్తున్నాడో?" అరుస్తూ వెళ్ళిపోయాడు భాస్కర్.

భ్రమర వేగంగా వంటయింట్లోనుంచి వచ్చింది. "ఏమిటండీ వాణ్ని అలా భయపెట్టేస్తున్నారు? మీరు ఇదివరకు మాదిరిగా వాడిని దగ్గర కూర్చోబెట్టు కొని కబుర్లు చెప్పటం లేదనీ బజారుకు తీసుకు వెళ్ళటంలేదనీ వాడు బాధపడు తుంటే మీరు భయపెడుతున్నారా? వాడు మనసు చిన్నబుచ్చుకోదూ?" వంట ఇంట్లోకి వెళ్ళి గిన్నెలు సర్దుకోవటం మొదలుపెట్టింది.

అతడి కామె మాటలు వినబడటంలేదు. ఆ నల్లటి ఎత్తైన ఆకారం ఎవరిది? వాడెవడు? ఎక్కడుంటాడు?

ఎనిమిది గంటలకు ముగ్గురికీ భోజనపళ్ళెలు బల్లమీద పెట్టింది భ్రమర. వంటకాలన్నీ తెచ్చి అమర్చింది. భాస్కర్ మంచినీళ్ళు పెట్టాడు.

"లేస్తారా భోజనానికి? అన్నీ పెట్టాను" వడ్డిస్తోంది భ్రమర.

"మీరిద్దరూ మొదలు పెట్టండి. వచ్చేస్తున్నా" మెల్లగా లేని బల్లదగ్గరికి వచ్చి కుర్చీమీద కూర్చున్నాడు.

"కూర మీకు నచ్చిందా? తిని చూడండి. కాస్త ఉప్పు వెయ్యనా?"

నారాయణ తల్లీ కొడుకుల ముఖాలను మార్చిమార్చి చూడటం మొదలు పెట్టాడు.

"నా ముఖం చూస్తారేమిటి కూర ఎట్లా ఉందో చెప్పమంటే?"

"ఓ కూర సంగతి కదూ నీవడిగేది? కూరకేం? నిక్షేపంలా ఉంది."

"అయితే కలుపుకోండి. కూర నిక్షేపంగా కాదు ఉండవలసింది — రుచ్యంగా."

"అదేలే బాగుంది."

"మరయితే మరికొంచెం వేసుకోండి."

"అమ్మమ్మ ! వద్దు. వెయ్యకు. ఇదే ఎట్లా తినాలా అని చూస్తున్నా."

"అయ్యయ్యో మీరు అడిగారు కనుక చేశాను. ఈ కాస్త భాగ్యానికి అడగటమెందుకు ?"

"ఏరా భాస్కర్ ? స్కూల్లో ఫుట్‌బాల్ ఆడుతున్నావా ?" అతడి కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అడిగాడు.

"అవును నాన్నా. క్రికెట్‌బాలూ, బ్యాట్ కావాలి."

"నన్నడగడట మెందుకురా ? అన్నీ అమ్మనడిగి తీసుకో. డబ్బు నీ కెంత కావాలన్నా అమ్మ యిస్తుంది."

"ఏమండోయ్. గోంగూర పచ్చడి ఇదిగో. ఇదీ మీరు కావాలంటేనే చేశాను. వేసుకోండి."

"అన్నీ నాకు వడ్డించావు కదా ? నా కిష్టమైనప్పుడు తింటాను. చూడు భ్రమరా వెయ్యమన్నాను. చేశావు. అంతే నీ డ్యూటీ అయిపోయింది. ఇంక ఊరుకో"

"అబ్బ ఎంత మారిపోయారండీ మీరు ? ఆరోగ్యంతో పాటు స్వభావం కూడా మారిపోతున్నట్టుగా ఉంది. అయినా అడిగినప్పుడు చేసిపెట్టాను కదా అని తృప్తిగా ఉంది. చేసింది తింటే యింకా తృప్తిగా ఉండేది." ఆమె కంఠధ్వని అంతలోకి గద్గదికమయింది.

కొంతసేపటికి తెప్పరిల్లిన నారాయణ "భ్రమరా నేనీమధ్య నిన్నుమాటలతో బాధ పెట్టటం లేదుకదా ? అలా అనుకుంటే మన్నించు" మౌనంగా భోజనం చేసి లేచాడు.

ఆమె మాట్లాడకుండా తల వంచుకుని తన పని చేసుకుని "రారా భాస్కర్. కొంచెం సేపు చదువుకో. నీ పక్క వేసి ఉంచుతాను" అంటూ వెళ్ళిపోయిందక్కడి నుంచి.

నారాయణ మనసు కించపడ్డది. వాళ్ళిద్దరూ ఒకటన్నట్టుగా మాట్లాడుతోంది. "అయితే తనేనా వేరు ?" వక్క పలుకు నోట్లో వేసుకుని వరండాలో పచార్లు చేశాడు అరగంట సేపు.

ఆ రాత్రి అతడికి ఎంతసేపటికీ నిద్రపట్టలేదు.

భ్రమరా భాస్కర్ నిద్రపోతున్నారు. వాళ్ళ ముఖాలలోకి పరకాయించి చూశాడు నిర్మలంగా ఉన్నాయి వాళ్ళ ముఖాలు.

తన కళ్ళ ఎదుట బొమ్మ కట్టిన ఆ వల్లటి ఉన్నతాకారం మళ్ళీ జ్ఞాపకానికి వచ్చింది.

భ్రమర మోసపోలేదు కదా ?

ఏమో ? ఎవరికి తెలుసు ?

ఆనాటి ప్రభావం నారాయణ మీద నాలుగు రోజులపాటు తీవ్రంగా పని చేసింది. ఔను-కాదు అంటూ తల తిప్పటమే కాని నోటితో మాట్లాడటం మానేశాడు. కళ్ళు మూసుకుని ఏదో ఆలోచించటం పత్రిక చదవటం అంతే.

"భ్రమరా. ఈ ఉత్తరం కాస్త పోస్టులో వేస్తావా ?" అమె ఆఫీసుకు వెళ్ళటానికి సిద్ధమవుతుండగా అడిగాడు.

"పని మనిషి కివ్వండి వేస్తుంది" అంటూ ఒక్కొక్క తలుపు వేసుకుంటూ వస్తోంది.

"అవసరమయిన ఉత్తరాలు స్వయంగా పోస్టు చేసుకుంటేనే గాని చేరవు. నీ దారి అటేగా ? పోస్టుచేసి వెళ్ళకూడదూ ?" ఆమె చేతికందించాడు.

ఆమె దానిని అటూ ఇటూ తిప్పి చూసి "అయితే ఇది అర్జంటా?" గుడ్లు తిప్పింది.

"అవును. నా స్నేహితుడికి రాశాను."

"ఈ ఊరేగా ? కార్డెందుకు ?"

"కార్డెందు కంటే ? అతడికి నేను రమ్మన్నట్టు ఎట్లా తెలుస్తుంది ?"

"అంత అర్జంటా ?"

"అవును. అతడు నా స్నేహితుడు. నా మనసుకు ఉల్లాసం కలిగేటట్లుగా కాసేపు మాట్లాడి వెళ్తాడు. నాతో మాట్లాడే వాళ్ళు లేక నాకు పిచ్చెక్కినట్లుగా ఉంది. ఇప్పుడు చెప్పు అర్జంటవునా కాదా ?"

ఆలోచిస్తున్నట్టుగా ఆమె దీర్ఘంగా అతడి కళ్ళల్లోకి చూసింది.

"పోనీ ఏదయినా పుస్తకం చదువుకోరాదూ ? మరీ పొద్దు పోకపోతే మనింట్లో బీరువాలో ఉన్న నవలలు చూడండి. కావాలంటే కొత్తవి తెస్తాను" అన్నది. అతడికి కాలక్షేపం తను పుట్టించలేకపోతానా అనుకుంటూ.

"అయితే కార్డు పోస్టులో వెయ్యవా ?" నొసలు చిట్లించాడు.

"ఎందుకు వెయ్యను ? వేస్తాను. ఈ లోపల కాలక్షేపానికి చెప్పానంతే" ఆమె కార్డు చేత పట్టుకుని గేటు దాటింది.

అతడు ఇంట్లో ఉండగానే ఇంటికి తాళం వేస్తున్నదని ఏమయినా బాధగా ఉందేమోనని భ్రమర మరొక మార్గం కనిపెట్టింది. పడకగది ముందరగా ఒక చిన్న వరండా ఉంది. అక్కడికి గాలీ వెలుతురు బాగా ప్రసరిస్తాయి. నారాయణ మంచం పడక కుర్చీ ఒక చిన్న బల్ల అక్కడికి మార్చింది. భోజనం కాఫీ మంచి నీళ్ళూ ఆ బల్ల మీద పెట్టి అతడికి కావలసినప్పుడు తీసుకునేటట్టుగా ఏర్పాటు చేసింది. కిటికీలో ఒక అలారం టైమ్ పీస్ పెట్టింది. ఇంక ఇంట్లో ఎవరు ఎప్పుడు వచ్చినా ఫరవాలేదు. నిశ్చింతగా ఆఫీసుకు వెళ్ళింది.

నారాయణ మంచమ్మీద కూర్చున్నాడు అప్పుడు గంట పదికి ఐదునిమిషాలు తక్కువ. అది అతడి భోజనం వేళ కాదు. ఏం చెయ్యాలి ?

మంచమ్మీద ఒరిగి పడుకున్నాడు. అతడి దృష్టి భ్రమర మీదికి మళ్ళింది.

5

మీనాక్షి వెళ్ళిపోయిన తరువాత ఆమె తండ్రి కోపంతో ఉత్తరం రాస్తాదేమోనని చూస్తే రాయలేదు. మీనాక్షయినా రాయకపోతుందా అని చూస్తే ఆమె రాయలేదు. పిల్లవాడున్నాడు కదా. తల్లికీ కొడుక్కీ భరణానికి దావా వేస్తారేమోనని చూస్తే అదీలేదు. అంత రోషంలేని మనుష్యులేమిటి వాళ్ళు ? డబ్బు కూడా అక్కర్లేదా ? దిగువ మధ్య తరగతి మనుష్యులే కదా వాళ్ళు ? నారాయణకు కోపం

వచ్చింది. ఇంక వాళ్ళు ఉత్తరాలు రాసినా - వచ్చినా మాట్లాడదలచుకోలేదు. అక్కడితో ఆ సంబంధం తెగిపోయిందనుకున్నాడు.

తండ్రీ కూతుళ్ళ మీద కోపంతో తను పనిచేస్తున్న ఉద్యోగం మానేసి ఆ ఊరి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు. కుటుంబం ఉద్యోగం రెండూ లేకపోతే చాలా స్వేచ్ఛగా ఉన్నట్టు ఆనందం కలిగింది. దేశమంతా గాలిపటంలా ఎగురుతూ తిరిగాడు. చూసిన ప్రకటనకల్లా దరఖాస్తు పెట్టాడు. ఈ కంపెనీలో ఉద్యోగం వచ్చింది. చాలా ప్రయత్నం చేశాడు అతడి పక్షాన కొందరు శ్రేయోభిలాషులు చేసిన శ్రమ ఫలించింది. ఉద్యోగం వచ్చింది.

అప్పటికీ అతడికి పెళ్ళి చేసుకోవాలనిపించలేదు. మీనాక్షి స్మృతులేవీ అతడిని బాధించలేదు. ఉద్యోగం చేసుకొంటూ బ్రహ్మచారిలా ఒక గది తీసుకుని ఉండటమే మేలనిపించింది.

భ్రమర ఆ కంపెనీ ఉద్యోగులలో ఒకరికి చెల్లెలు. ప్రతి రోజూ అతడు నారాయణను పెళ్ళి చేసుకొమ్మని అడుగుతూ ఉండేవాడు. ఒకనాడు పిల్లను తీసుకు వచ్చి చూపించాడు

అప్పుడుగాని నారాయణకు మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోవాలనిపించలేదు పెళ్ళిమాట ఎత్తగానే అతడికి మీనాక్షి జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆమెతోపాటు ఆమె మీద కక్ష కూడా తలెత్తింది.

నారాయణ మీనాక్షిమీద కోపం కొద్దీ వెంటనే పెళ్ళికి అంగీకరించాడు. ఆమె వయసు అడగలేదు. చదువు అడగలేదు. వాళ్ళు చెప్పినప్పుడైనా వివరాలు వినలేదు. భ్రమర చూడటానికి బాగుంటుంది. అందగత్తెల జాబితాలో చేర్చతగినదే కాని - మీనాక్షికి సాటికాదు

మీనాక్షి కిదే తగిన శిక్ష అనుకున్నాడు. మీనాక్షిమీద కసికొద్దీ భ్రమరను అమితంగా ప్రేమి చేశాడు. భ్రమర అడక్కుండానే అన్నీ సమకూర్చాడు. పెళ్ళయిన తరువాత ఆమెతో రమ్యమైన ప్రదేశాలన్నీ తిరిగాడు. ఆమె గర్భముతో ఉంటే సెలవు పెట్టి ఇంట్లోనే ఉండి తన చేతితో పళ్ళరసం అందించేవాడు. కరెంటుపోతే విసనకఱ్ఱతో విసిరేవాడు. నడిస్తే కాళ్ళు అరిగిపోతాయనుకునేవాడు.

భ్రమర ప్రసవించింది. పెద్ద పెద్ద డాక్టర్లు పనిచేసే నర్సింగ్ హోంలో పుట్టాడు భాస్కర్. డాక్టర్లంతా పిల్లవాడు చాలా ఆరోగ్యవంతంగా ఉన్నాడని చెప్పారు. కాని తను ఎప్పుడో విన్నట్లు జ్ఞాపకం - ఎనిమిదవ నెలలో పుట్టిన బిడ్డలు బ్రతకరని, ఆ బిడ్డను పెంచటానికి ఒకనర్సును పెట్టాడు.

డాక్టర్లు మళ్ళీ చెప్పారు - బిడ్డ నెలలు నిండిన తరువాతనే పుట్టాడు కనుక ఆహారం పూర్తిగా మామూలు బిడ్డల కిచ్చేటంత ఇస్తే హరించుకోగలడని.

అప్పుడు తను ఇదెట్లా సంభవమని అనుకోలేదు. అప్పటికి పెళ్ళయి సరిగ్గా ఏడు నెలలు నిండాయి. తనకేమీ అనుమానం కలగలేదు. భాస్కర్ తమిద్దరికంటె నల్లగా ఉంటాడు. అవును, తమరంగే రావాలని ఎక్కడుంది? అటూ ఇటూ వంశాలలో ఎవరయినా నలుపేమో?

అతడి ఆలోచనలు ఆగిపోయాయి. మెల్లగా నిద్రలోకి జారుకున్నాడు.

అతడు భోజనానికి కూర్చునేటప్పటికి మూడయింది. నూతన తేజాన్ని పుంజుకున్నట్లయింది. కిటికీలో ఉన్న నవల ఒకటి చేతబట్టాడు.

సాయంకాలము వస్తూనే భ్రమర అతడిని క్రీగంట చూసింది "ఇవాళ ఈయనగారి కళాకళలు ఎట్లా ఉన్నాయో? కాఫీ తాగాడో లేదో! అడిగితే ఒక తప్పు అడగకపోతే ఒక తప్పు" అనుకుంది.

తలుపు తాళంతీసి గబగబా ముఖం కాళ్ళూచేతులూ కడుక్కుని కాఫీ చేసింది జామ్ రాసిన బ్రెడ్ స్లైజులు పళ్ళెంలో పెట్టింది.

"కాఫీ తీసుకుందాము వస్తారా?"

"నా కిక్కడే ఫ్లాస్కులో పెట్టావుగా? కావలసినప్పుడు తీసుకుంటాను" పుస్తకం మూసేసి కళ్ళజోడు తీశాడు

"అది నేను లేనప్పుడు తీసుకునే కాఫీ, ఇది ఇప్పుడు తయారుచేశాను. రండి. అక్కడ కూర్చుని తీసుకుందురు గాని, జామ్‌సీసా తెచ్చాను, బ్రెడ్ ఉంది" తొందరపెట్టింది దగ్గరగా వచ్చి

ఆమెను చూడగానే చటుక్కున జ్ఞాపకం వచ్చింది. పెళ్ళయిన ఎనిమిది నెలలకే నిండు నెలల బిడ్డను కన్నదని ఆమె కళ్ళల్లోకి చూశాడు.

ఆ చూపుల కామె కంపించింది. ఆ దృక్కులను ఎదుర్కోలేక కను రెప్పలు వాల్చింది.

"అట్లా నిలబడిపోయావేం? కూర్చో, అబ్బాయిని రానివ్వు. ముగ్గురం కలిసి కూర్చుందాము."

"ఆఁ. వాడు ఆడుతూ పాడుతూ వస్తాడు మెల్లగా. ముందు మనిద్దరం తీసుకుందాము రండి."

"పద నీ వంతగా అడుగుతుంటే ఎందుకు కాదనాలి" ఇద్దరూ బల్లదగ్గర కుర్చీలమీద కూర్చున్నారు

"ఇంకా కొంచెం కావాలంటే జామ్ రాసుకోండి. ఇది అనాసపళ్ళ జామ్. ఇంట్లో చేసుకుంటే ఇంకా బాగుంటుంది."

"చాలు. ఇది బాగానే ఉంది. ఈ కాఫీ నీది. నీవు తాగేసెయ్యి" చివ్వున లేచి తన ఫ్లాస్కు తీసుకువచ్చి కప్పులోకి ఒంపుకుని తాగేశాడు.

చూసీ చూడనట్టు ఊరుకుంది. తను కూడా కాఫీ తాగి "ఇవాళ ఎలా ఉంది? ఒంట్లో కాస్త హుంషారుగా ఉన్నట్టుంది కదూ?"

నవ్వాడు. దానిలో అర్థమూలేదు జీవమూలేదు. అదొక పొడి నవ్వు.

"చూడు భ్రమరా నా స్థితి ఎలా ఉందంటే ఆఫీసుకు వెళ్ళి పనిచేసేటంత ఓపికా చురుకుదనమూ లేవు. పోనీ ఇంట్లో ఉందామంటే అంత డబ్బూ లేదు."

"పోనీ ఎక్కడికయినా వెళ్ళి రెండు నెలలు ఉంటే బాగుంటుందేమో! కాస్త గాలి కూల్చినట్టు కూడా ఉంటుంది.

"వెళ్ళామే అనుకో. అక్కడా బాగుంటుందని నాకు నమ్మకంలేదు. ఈ మనసును కూడా వెంటబెట్టుకుని వెళ్తాం కనక అక్కడా ఈ రకమయిన బాధే. సుఖమెక్కడ దొరుకుతుంది నావంటి వాళ్ళకు?"

భ్రమర మౌనంగా ఉండిపోయింది.

"మాట్లాడవేం? అంతేనంటావా?"

అంతలో భాస్కర్ వచ్చాడు. ఆమె మెల్లగాలేచి అవతలికి వెళ్ళింది.

అయిదూ ఆరూ రోజులు గడిచాయి. నారాయణకు సుందరం రాలేదన్న ఆరాట మెక్కువయింది.

ఉత్తరం చేరిందా ?

భ్రమర పోస్టులో వేసిందా ?

నారాయణ అట్టే ఆలోచించకముందే ఆదివారం పొద్దున ఎనిమిది గంటలకు సుందరం వచ్చాడు.

అతడిని చూడగానే నారాయణకు కొండంత సంతోషం కలిగింది. ఆనందంతో కళ్ళు తడిశాయి.

"రావోయ్ సుందరం. నీకు నా కార్డందిందా ? అందీ ఎందుకు వెంటనే రాలేదు చెప్పు ? నీకు తెలుసుకదా నా పరిస్థితి? మనిషికి ముఖం వాచిపోయాననుకో!" తువాలుతో కళ్లు తుడుచుకుని అతడికి కుర్చీ చూపించాడు.

"ఏమిటి నీవు నాకు ఉత్తరం రాశావా ? ఎప్పుడు ?"

అయితే అనుకున్నంతపనీ జరిగిందన్నమాట. నేను నిన్ను అర్జెంటుగా రమ్మని రాశాను. ఎంతో మాట్లాడవలసిన పని ఉందన్న వాక్యానికి కింద గీత కూడా గీశాను. ఎందుకంటే నా మనసు-నా మనసు మసిలి పోతోందోయ్. అదంతా నీతో చెప్పాలి. చెబితేగాని నాకు మనశ్శాంతి కలగదు" ఈ మాటలు ఉద్రేకంతో మాట్లాడటంచేత కొంచెం ఆయాసం వచ్చింది. ముఖమ్మీద చెమట బిందువులు పొటమరించాయి.

సుందరం లేచి ఫ్యాన్ ఆన్ చేశాడు.

"ఆఁ కార్డు రాశావా ? నేనీమధ్య పని తొందరలో వచ్చిన ఉత్తరాలను కూడా సరిగా చూసుకోవటంలేదు. నీవు రాస్తే వచ్చే ఉంటుంది."

"అయితే సరి అంతట నీవు వచ్చావా ? నీవు కూడా నన్ను అప్పుడప్పుడు తలుచుకుంటూ ఉంటావన్నమాట. చల్లటి మనసు. ఆఁ. ఏదో పని తొందరన్నావు. ఏమిటది ?" కుర్చీలో సర్దుకుని కూర్చున్నాడు నారాయణ.

"మా బంధువర్గంలో కాదుగాని అంతకంటే సన్నిహితులయిన ఒకావిడకు కడుపునొప్పి రెండేళ్ళనుంచీ బాధిస్తోంది. మందులతో తగ్గలేదు. ఆపరేషను చెయ్యాలని డాక్టర్లన్నారు. ఆమె ఒంటరిది. అందుకని ఆమెను ఇక్కడికి తీసుకు వచ్చాను నర్సింగ్ హోమ్‌లో వుంది. కోబాల్టు ఇస్తున్నారు. ఆమెను ప్రతిరోజూ వెళ్ళి చూసి వస్తున్నాను. రేపు యింటికి తీసుకువచ్చిన తరువాత తీరుబడి ఉండదని ఇవాళ వచ్చాను."

"పిల్లలూ భర్తా ఎవరూ లేరా? ఒంటరి వాళ్ళకు ఇటువంటివి వస్తే కష్టమే. సుందరం నీది మంచి మనసు. అందుకనే కష్టంలో ఉన్న వాళ్ళని ఆదుకుంటున్నావు"

"నారాయణా! అందరూ వున్నా కొందరు ఒంటరివాళ్ళయిపోతారు. ఆమెకు అందరూ వున్నారు కాని ఆమె మనసు చితికిపోయింది. అయినా పైకి అతి గంభీరంగా వుంటుంది. ఆమె జీవితంలో ప్రతి నిమిషమూ ఎట్లా గడిచిందో నాకు తెలుసు. ఇటువంటి కూతుర్ని చూస్తూ ఆమె తండ్రి ఎట్లా బ్రతికాడో నా వూహాకందనిది" మాట ఆపి బరువుగా వూపిరి తీసుకున్నాడు.

"ఇప్పుడా తండ్రి లేడా?" నారాయణ ఆ రోగిని గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు.

"తల్లులూ తండ్రులూ ఎంతకాలం బ్రతుకుతారు? అందులో చివరి దశకు ఇట్లాంటి మానసికమైన బాధలుకనుక వస్తే మృత్యువు వీళ్ళదగ్గిరికి రాకముందే వీళ్ళే మృత్యువును చేరుకుంటారు."

"అంతే అనుకో. ఇప్పు డామె బాధ్యతంతా నీదేనా?"

"నాదేనా అంటే నాదే. ఆమెకు సంతానం వుంది. కాని చాలా దూరాన ఉండటంచేత దగ్గరగా ఉన్న నేను చూసుకోవాలి. మూడు నాలుగేళ్ళలో నా బాధ్యత కొంత తీరిపోతుంది."

"ఉద్యోగంలో చేరావు కదూ? ఆ బాధ్యత కాకుండా నా గోడు ఒకటి. నీవు వచ్చినప్పుడల్లా నేనూ ఏదో వాగి వాగి నీ బుర్ర పాడుచేస్తూ వుంటాను."

"ఒకరు పాడుచేస్తే పాడవదు నా బుర్ర. నేను ఇదివరకే వీటన్నిటికీ అతీతుణ్ణి. నీజన్ను ఉడ్‌లా నా మనసు చిన్నప్పుడే తయారయింది. నాకు తల్లి

లేదు చీవాట్లు చెప్పుదెబ్బలతో పెరిగాను. చిన్నచిన్న వాటికి నా మనసు చలించదు.''

''అదే నీకు దేవుడిచ్చిన వరంలా జీవితమంతా కాపాడుతుంది. నీవు నీ జీవితాన్ని చక్కదిద్దుకుని ఇతరుల జీవితాలకు మార్గదర్శివవుతున్నావు. అందుకే నేను ఎప్పుడూ 'సుందరం సుందరం' అంటూ కలవరిస్తున్నాను.''

'అది కాదు నారాయణా. ఒక సంగతి నాకు విడదీసి చెప్పు? బాధపడుతున్నామో బాధపడుతున్నామో అంటారు ప్రతివాళ్ళు. ఏమిటి ఆ బాధ? శారీరకమా? అయితే డాక్టర్ దగ్గరికి వెళ్ళి మందు తీసుకోవాలి. మానసికమా? అయితే సృష్టి ధర్మానికి సంబంధించినదయినప్పుడు ఎవరూ ఏమీ చేయలేరు. కాలగర్భంలో ఆ బాధలు కలిసిపోతాయి. కాలమే వాటిని ఉపశమింప చేస్తుంది. ఇవేవీకాక అందనివీ తీరనివీ కోరికలూ, ఆశలూ ఎదగని మనసులవల్ల వచ్చే అనర్థాలూ, ఒకరిమీద ఒకరికి కలిగే అపనమ్మకాలూ, సర్దుబాటుతనం లేనందువల్ల కలిగే పరిణామాలు మొదలయినవి కొన్ని వున్నాయి. ఈ అహం - అసూయలతో మగ్గిపోతూ మానసికంగా తీసుకునే వాళ్ళను మనస్తత్వ శాస్త్రజ్ఞులు తప్ప మరొకరు బాగుచేయలేరు. ఈ రకం రోగులు వాళ్ళు బాగుపడరు - ఎదుటి వారిని బాగుపడనివ్వరు ''

''సుందరం! తొందరపడకు, వాళ్ళు అట్లా ఎందుకు బాధపడతారంటావు? ఆ బాధ తక్కువదా?''

''కాదని నేననను, నిదానంగా ఆలోచించి ఏ పనయినా చెయ్యాలి. తొందరపడి కిందా మీదా చూడకుండా చెయ్యటం. ఆ తరువాత వచ్చేవాటిని ఎదుర్కోలేక బాధపడటం-ఇది లేనిపోని కష్టాలను కొనితెచ్చుకోవటం కాదూ?''

నారాయణ స్వరం తగ్గింది. ''ఏమిటో సుందరం నీవు వచ్చి కొత్తకులాసా కబుర్లు చెప్పి నాకు మనశ్శాంతి కలిగిస్తావేమో ననుకుంటే ఇవాళ నీ ధోరణంతా కొత్తగా వుంది. ఉమ్మడిగా అందరినీ చీవాట్లు పెడుతున్నావు. ఇంక నా మనసులో మాట నీతో ఎలా చెప్పుకోను?''

''చూడు. ఒక చిన్న సంగతి చెప్తా విను. మా కాలనీలో ఒకాయనకు మూడు పదులు దాటిన కూతురు వుంది. ఆయన పదేళ్ళ నుంచే తన కూతురికి

సంబంధాలు చూస్తున్నాడు ఇంతవరకూ దొరకలేదని బాధపడతాడేకాని పదేళ్ళ క్రింద ఎటువంటి వరుడు కావాలనుకున్నాడో అటువంటి వాడే ఇప్పుడూ కావాలంటాడు గాని తన కోరికలను తగ్గించుకోడు. వయసు మీరిన కొద్దీ అవకాశాలు జారిపోతాయనుకోడు. కూతురు పెళ్ళి కాకుండావుండే - చేయలేకపోయానే అన్న బాధతో తీసుకుంటున్నాడాయన ఇంక-పెళ్ళి అయినవాళ్ళకు-తమ స్థాయికి మించిన కోరికలు తీరలేవనీ కొందరు మగవాళ్ళకు అన్నీ బాగున్నాయనుకుంటే భార్యల మీద అనుమానం రోగం-ఇదిగో ఇలాంటి జబ్బులతో తీసుకునే వాళ్ళకు మందు లెవరివ్వాలి ?''

''అబ్బబ్బ ఇంక చాలు సుందరం చాలు. ఇంక రెండు నెలలకయినా తిప్పుకోకుండా ఉండేటట్టు షాక్ ట్రీట్‌మెంట్ ఇచ్చావు. ఇంక నా గోడు నీక్కెక్కడ చెప్పను ? నీ కోసం ఎంతగా ఎదురు చూశానో ?''

''దానికేంలే నారాయణా. నేను లోకంపోకడ చెప్పాను. నీ మనసు బాధ పడిందేమో ? ఏమనుకోకు. ఎందుకింత ఉద్రేకంతో చెప్పానంటే-ముందు చెప్పానే-నాకు ఆప్తురాలని-ఆ రోగి - ఆమె మనసు తీవ్రంగా గాయమైంది. అది మానని గాయమైంది దానితోనే ఆమెకు మరణం. ఆ గాయపరచిన వాడున్నాడే వాడు మానసిక వ్యాధితోనే తీసుకుంటున్నాడు. అది ఇంకో రకం. వాడికీ దానితోనే మరణం. ఇది నిజం. వాళ్ళిద్దరినీ ఎవరూ బాగు చెయ్యలేరు.''

''భ్రమరా ! భ్రమరా'' గట్టిగా పిలిచాడు నారాయణ, ఆమె రాగానే రెండు కప్పుల కాఫీ కావాలన్నాడు.

''ఏమండీ సుందరం గారూ క్షేమంగా ఉన్నారా'' అంటూ కాఫీ కప్పులు తెచ్చింది.

''తీసుకో సుందరం. నీవు ఉపదేశమే చేశావో చివాట్లే పెట్టావో-చాలా తీవ్రంగా మాట్లాడావు. కాఫీ తాగి వక్కపొడి వేసుకో'' అన్నాడు నారాయణ.

''మీరు సాయంత్రపు వేళ ఒక అరగంట సేపు ఇలా రాకూడదటండీ ? ఆయనకు కాస్త కాలక్షేపంగా ఉంటుంది. ఏమీ తోచక అలా కూర్చుంటారు'' అంది భ్రమర చనువుగా సుందరంతో.

"ఇక్కడ ఈయనకు కాలక్షేపం కలిగించాలి. అక్కడ దైన్యావస్థలో ఉన్న నా ఆ పుత్రాలికి కాలక్షేపం కలిగించాలి. ఒక విధంగా చూస్తే ఇద్దరిదీ నా బాధ్యతే. కాదనను. నేను ఇద్దరి దగ్గరా ఒకే సమయంలో ఉండటానికి భాగవత కృష్ణుణ్ణి కాదుగా ? ఏం చెయ్యను చెప్పండి భ్రమరగారూ ?" నవ్వాడు సుందరం.

'నీ పునర్దర్శనం ఎప్పుడు సుందరం ?" సుందరం లేచి వెళ్ళుతుంటే నారాయణ లేచి నిలబడ్డాడు.

"చూద్దాం. మళ్ళీ ఎప్పుడు బుద్ధి పుడుతుందో ?" నవ్వాడు సుందరం చిన్నగా.

అతడిని గేటు వరకూ సాగనంపింది భ్రమర.

"ఏమిటండీ ఆయన ? రోజు రోజుకు మారిపోతున్నారు ? నేను ఆయనతో వేగ లేకపోతున్నాను." భ్రమర కళ్ళలో నీళ్ళు నిలిచాయి.

"చూడండి భ్రమరగారూ ! నేను ఉద్యోగం మానేస్తాను. ఆ జీతం మీరంతా కలిసి ఇవ్వగూడదూ ? ఇటువంటి వాళ్ళతో కాలక్షేపం చేస్తూ వాళ్ళను నవ్విస్తాను" అన్నాడు ముందుకు అడుగువేస్తూ.

6

మీనాక్షికి పైపైన నీళ్ళు చల్లినట్లు కొంచెం ఉపశమనంగానే ఉంది. వారము రోజులయిన తరువాత ఊరికి వెళ్తానని బయలుదేరింది

"అక్కా. అక్కడ ఒక్కదానవూ ఏముంటావ్ ? ఇక్కడే ఉండిపో. వశినికి ఉత్తరం రాస్తాను" సుందరానికి ఆమెను మళ్ళీ ఆ ఊరు పంపటం ఇష్టం లేదు.

"నేను సెలవు పెట్టాను కదా. మళ్ళీ పొడిగించవలసి వస్తుంది. మనిషికి కాలక్షేపం లేకపోతే లేని జబ్బులు వస్తాయి. ఉన్నవి ఎక్కువవుతాయి. నీవే అన్నావు కదా ఈ మాట ?"

"సర్లే. వామాట నాకే ఒప్పగిస్తున్నావా? ఇప్పుడు ఒకరు నిన్ను కనిపెట్టి ఉండాలి. అప్పటికప్పుడు మందులు బజారునుంచి తీసుకువచ్చే వాళ్లుండాలి. ఇక్కడ నీకిచ్చిన ట్రీట్‌మెంట్ ఉపశమనానికి మాత్రమే."

"అయితే నా ఉద్యోగం? ఇంకా కొంత సర్వీసుంది కదా? అయినా నా భారమంతా తమ్ముడి వంటి నీమీద వెయ్యనా? నా కష్టం-నా దుఃఖాలతో నిన్ను బాధించనా? వద్దు తమ్ముడూ! వద్దు."

"అక్కా. నీ దుఃఖాన్ని నా ముందర ఎప్పుడూ నీవు వెళ్ళబొయ్యలేదు. నన్ను బాధించలేదు. మీ నాన్నకు నేను మాట ఇచ్చాను. అవసరమయినపుడు నేను సహాయం చేస్తానని వాగ్దానం చేశాను. నళిని ఇక్కడ లేనప్పుడు నీ బాధ్యత నాది. నీవు కాదనకు."

"ఇంకా చాలా సర్వీసుంది కదా? ఉద్యోగం మానెయ్యనా? ఉన్న ఉద్యోగం మానుకునేటంత ఆర్థికస్తోమత లేదు. ముందు నళిని వచ్చినా వెంటనే ఉద్యోగం దొరికినా దొరక్కపోయినా డబ్బు చేతిలో లేకపోతే ఎట్లా సుందరం?"

"ఆ సంగతి నాకు తెలుసు. అయినా నిన్ను ఒంటరిగా ఉంచటం నా కిష్టం లేదు. చూడు ఈ సమస్యను రెండురోజులకు వాయిదా వెయ్యగలవా? నీ మాట నెగ్గాలనుంటే నాకే ఆ బుద్ధి పుడుతుందేమో?"

చేసేదేమీ లేక మీనాక్షి వెనక్కు తగ్గింది.

సుందరం ఆశ్చర్యపోయాడు. మీనాక్షి ఎంత ఆత్మాభిమానం కలది? ఆనాడు ఆమె బిడ్డను తీసుకొని పుట్టింటికి తిరిగి వచ్చినప్పుడు తండ్రి ఆమెకు జీవనాధారం కల్పించాలనుకున్నాడు. కాని ఆర్థికంగా చితికిపోయిన ఆయన తన అసమర్థతకు క్రుంగిపోయాడు. ఏడాది రెండేళ్ళ తరువాత సుందరమే కల్పించుకుని ఆర్థిక సహాయం చేశాడు. అదీ ఎట్లా చేశాడు? ఆమెకు తెలియకుండా. నెలనెలకు డబ్బు పంపిస్తుంటే ఆమె కంటబడుతుందేమోనని ఆరునెలల కొకసారి పంపేవాడు. తన బిడ్డకేమి తక్కువవుతుందోనని మీనాక్షి కాలేజీకి వెళ్ళడానికి రెండేరెండు చీరెలు కొనుక్కుంది. ఇంట్లో అతుకులు వేసినవి కట్టుకునేది. ఒక సీసాలో నూకల గంజి పోసుకుని మధ్యాహ్నం కాలేజీకి తీసుకువెళ్ళి ఎవరూ చూడకుండా తాగేది.

మీనాక్షి కష్టపడ్డది. తన శక్తికి మించి కష్టపడ్డది.

సుందరానికి ఆ విషయం జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా కళ్ళు చెమరుస్తాయి.

పిల్లవాడు స్కూలుకు వెళ్ళేనాటికి బి.ఏ. ప్యాసయింది. తండ్రి కాళ్ళరిగే టట్టుగా తిరిగి తిరిగి ఒక కంపెనీలో టైపిస్టు ఉద్యోగం ఇప్పించాడు. మీనాక్షి తన పిల్లవాడిని చూసుకుంటూ మగపిల్లలులేని తన తండ్రికి ఆసరాగా నిలబడ్డది. వృద్ధాప్యంలో జీవిత సహచరిని పోగొట్టుకుని ఒంటరితనంతో బాధపడే తండ్రిని చిన్న బిడ్డను ఓదార్చినట్టు ఓదార్చింది. తండ్రిని అహర్నిశలూ ఏలోపంజరక్కుండా కనిపెట్టి ఉంది.

మీనాక్షి తండ్రిపోయిన తరువాత ఆమె మానసికంగా డస్సిపోయింది. ఒక రెక్క తెగినట్లనిపించింది. ఆయన ఉన్నన్నాళ్లు ఆమెకు ధైర్యం నూరిపోస్తూ ఉండేవాడు. మానవుడికి పరమ శత్రువైన కార్పణ్యాన్ని ఎట్లా నశింపచేసి ముందడుగు వేయాలో బోధించేవాడు. ఇప్పుడామె సమాధిలో మునిగిపోయిన తపస్విని. ఆమె ఎదుట నిలబడిన వాళ్ళకు కల్మషమైన భావాలు ఉదయించవు.

అట్లా అని మీనాక్షి తన బాధ్యతను ఏమారలేదు. కొడుకును తన ఆదర్శాలకూ అతడి ఆశయాలకూ అనుగుణంగా ఏ లోటూ లేకుండా తీర్చిదిద్దింది. ఒకరిని యాచించకుండా అతడికి ఉన్నత విద్య చెప్పించింది విదేశాలకూ పంపింది.

సుందరం మీనాక్షిని తలుచుకుని గర్వపడతాడు. నారాయణను ఆమె విమర్శించి తూలనాడనందుకు ఆశ్చర్యపడతాడు. ఆమె మనస్సు మూసిన పేటిక అనుకుంటాడు.

7

సుందరం వెళ్ళినప్పటినుంచీ నారాయణ ఆలోచనా ప్రవంతిలో దూకుడుతనం తగ్గింది. మందంమందంగా సాగుతున్నది.

సుందరం లోకసహజమైనదే అనుకుంటూ ఎట్లా మాట్లాడాడు? ఒక్కొక్క మాట ఒక్కొక్క ముల్లు. ఒంటినిండా దిగబడ్డాయి.

సాయంత్రము ఐదు గంటలకు మామూలుగా భ్రమర ఇంటికి వచ్చింది. అతడిని పలుకరించి లోపలికి వెళ్ళింది.

ఇద్దరూ కాఫీ. టిఫిన్ తీసుకుంటున్నారు. ఇంకా భాస్కర్ రాలేదు.

"భ్రమరా, ఇరవై ఐదువేల డిపాజిట్ నా పేరుమీద ఉన్నది. మెచ్యూరు అయిందా? నేను మన ఎకౌంట్సూ డిపాజిట్సు అన్నీ ఒకసారి చూడాలనుకుంటున్నాను. టిఫిన్ తీసుకున్న తరువాత ఒకసారి చూపిస్తావా?"

"ఏమిటి? ఇవాళ మీ మనసు డబ్బు సంగతిని ఆలోచిస్తోందా?" ఓరగా చూసింది.

"నాకు ఏదో మధ్యాహ్నం జ్ఞాపకం వచ్చింది. నేను అనుకున్నది కరెక్టవునో కాదో చూడాలి."

"ఏమిటది? చెప్పండి? నా కన్నీ జ్ఞాపకమే ఉన్నాయి. నేను చెప్పగలను."

"నీవు చెప్పగలవులే, కాని చూస్తేనే గాని నాకు అర్థం కాదు."

"అది కాదండీ, మన డిపాజిట్లన్నీ మెచ్యూర్ కాగానే మనిద్దరి పేరున జాయింటుగా పెట్టాంకదండీ. ఈ మధ్య రెండింటికి టైమయిపోయిందని మళ్ళీ అరవై మూడు నెలలకు పెట్టాను. మీ సంతకం కూడా తీసుకున్నాను."

"మళ్ళీ పెట్టావా? నాకీ సంగతి వివరంగా చెప్పకూడదూ? ఏవీ తీసుకురా?" అసహనంగా మాట్లాడాడు

"ఇవాళ ఈ బుద్ధి పుట్టిందేమిటి?" ముఖం మటమటలాడించుకుంటూ బీరువా తీసి కాగితాలన్నీ తెచ్చి అతడి ముందర పెట్టింది.

కళ్ళజోడు పెట్టుకుని కాగితాలన్నీ పరిశీలనగా చూశాడు.

"భ్రమరా" గట్టిగా కేకబెట్టాడు.

"భాస్కర్ వచ్చాడు. వాడికి టిఫిన్ ఇచ్చి వస్తాను ఆగండి" వంటఇంట్లో నుంచి జవాబిచ్చింది.

నారాయణ, భ్రమర భాస్కర్ల పేరున వేసిన డిపాజిట్లు దూరంగా పెట్టాడు. తన పేరున ఉన్న మొత్తం ప్రత్యేకంగా ఉంచాలని తన పేరు మీదనే డిపాజిట్ చేశాడు. నళినిని చూసిన తరువాత ఎదో తప్పు చేసిన వాడిలా ఉన్నది అతడి మనసు. అందుకే తన ఎకౌంటులో ఉన్న పాతికవేలు తీసి విడిగా డిపాజిట్ చేశాడు అది అప్పుడే మెచ్యూరవటం ఏమిటి? దాన్ని కావాలని మార్చింది భ్రమర. ఎందుకట్లా జరిగింది ?

భ్రమర వచ్చింది తడి చేతులు తుడుచుకుంటూ.

"మళ్ళీ ఏమయింది అలా గట్టిగా కేకేశారు ?"

"ఏమయిందా ? అలా కూర్చో చెబుతాను. ఈ డిపాజిట్లు రెండూ మీ ఇద్దరివీ ఇవి రెన్యూ చేశావు బాగుంది నాది ఎందుకు తీసి జాయింటుగా వేశావు ?" అతడి కంఠస్వరం కఠినంగా ఉంది.

"ఎందుకు చేశానంటే ? బాగుంది ఈ ప్రశ్న. మీరు చూడబోతే క్షణాని కొక మాట మాట్లాడుతున్నారు. మనసు సరిగా లేదంటారు. ఎదో అంటారు. ఆ మరునాడే ఇంకేదో అంటారు స్థిరం లేకుండా ఉంది అందుకని నేను కాగితాలు తెచ్చి మీ సంతకం తీసుకునే వెళ్ళాను. జాయింటుగా మనిద్దరి పేరున మార్చేశాను. తప్పా అది ? తప్పయితే అప్పుడే చెప్పకపోయారు ?"

"సంతకం తీసుకున్నాప్పుగాని నాకా సంగతి చెప్పలేదు."

"ఇప్పుడేం నష్టమొచ్చింది ?"

"నష్టమా ? ఆ నష్టము ఒకరు తీర్చలేనిది. అయినా నా స్వంత డిపాజిట్ ఎందుకు ముట్టుకున్నావు ? నేను చెప్పలేదే నీకు ?"

"మీ స్వంతం అంటే ? మనం ముగ్గురం ఒకటే కదండీ! మీవన్నీ నేను దాచి పెట్టటం లేదా? అడిగినప్పుడు తీసి ఇవ్వటం లేదా ! అట్లా మాట్లాడతారేం ?" కనుబొమ్మలు చిట్లించింది.

"అసలు సంగతేమిటంటే భ్రమరా ఆ పాతిక వేలు నావికావు. ఒకరికి ఇవ్వాలని ఉంచాను అందుకోసమే నా పేరున ఉంచాను."

"ఒకరు అంటే ఎవరు? మీ రెవరికయినా బాకీ ఉన్నారా? మనకు బాకీలు ఎక్కడా లేవని మీరే చెప్పారు ఒకనాడు మరిచిపోయారా?"

"భ్రమరా! నీవట్లా నన్ను నిలదీసి అడగటం నాకు నచ్చదు. అయినా అన్నీ నీకు చెప్పాలా? చెప్పే చెయ్యాలా? అత డెవరని చెబితే నీకు అర్థమవుతుంది?"

"చూడండి మీకు మనసు సరిగాలేదు. దాంతో ఏదో అంటుంటారు - రోజుకొక మాట. ఏది సరి అయిందీ నాకు తెలియటంలేదు. ఆయన ఎవరో నాకు చెప్పినంత మాత్రాన మీకు వచ్చిన నష్టమేమిటి? నేను వెళ్ళి అడుగుతాను."

"అత డిక్కడ లేడు. విదేశాలలో ఉన్నాడు. అతడు రాగానే ఇవ్వాలి. అసలు నాకు ఈ లోపలే ఇవ్వాలని వుంది. అతడి తల్లి ఈ దేశములోనే వుంది ఆమెకే చెప్పి ఇవ్వాలనుకుంటున్నాను."

"పోనీ—అతడి తల్లెవరో నాకు చెప్పండి. నేను వెళ్ళి ఇస్తాను."

"నీ విస్తానంటావా? భ్రమరా. నాకేదో అనారోగ్యంగా ఉందనుకొని అన్ని వ్యవహారాలలో నీవు జోక్యము కలిగించుకుంటుంటే పోనీలే అని ఊరుకున్నాను. ఈ విషయంలో నీకు ప్రమేయంలేదు."

"ఎట్లాగండీ మీతో? నాకేం ప్రమేయం లేదంటారు? మీరు చెప్పేది సరియైంది అవునో కాదో నాకు తెలియాలా, వద్దా?"

"అయితే నాకు మతిభ్రమించిందంటావా? పిచ్చివాడి నంటావా నన్ను?" గుడ్లురిమి చూశాడు.

"ఆ మాట నేననలేదు. అన్నీ మీలో మీరే అనుకుంటారు. నా మీద అరుస్తారు. నా కవతల పనుంది. మళ్ళీ వస్తాలెండి" వచ్చినంత వేగంగా వెళ్ళిపోయింది.

నారాయణకు చాలా చికాకేసింది. ఏమిటీ అన్యాయం? ఏమిటి తన పరిస్థితి? తన మాట ఎవరూ నమ్మలేనంతగా తన పరిస్థితి దిగజారిపోయిందా? తను తెలియకుండానే భ్రమర చేతిలో చిక్కిపోయాడా? ఎట్లా దీన్ని చక్కదిద్దుకోవటం?

అతడికి తలలో సూదులుగుచ్చినట్లవుతోంది. బాధ—యమబాధ ఇది ఎట్లా తగ్గుతుంది ?

కళ్ళు మూసుకుని, తల పట్టుకుని గంటకుపైగా అలా కుర్చీలోనే కూర్చుండి పోయాడు.

ఏడు గంటల సుమారుకు అతడు కళ్లు తెరిచాడు రేడియోలో పాటలూ. వార్తలూ, మాటలూ వరసగా వస్తున్నాయి గట్టిగా చెవులు మూసుకున్నాడు, రేడియో చాలా బిగ్గరగా వినబడుతోంది.

ఆ రాత్రి అతడు గ్లాసెడు పాలు తాగి పడుకున్నాడు. ఎవరితో మాట్లాడ కుండా ముఖం పక్కకు తిప్పుకునే ఉన్నాడు.

భ్రమర అతడిని ఎక్కువగా మాట్లాడించకుండానే పది రోజులు గడిపింది.

8

మామూలుగా వచ్చినట్టే వచ్చాడు సుందరం. అతడికి నారాయణను చూస్తే చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. అదివరకుమాదిరిగా సుందరంతో కల్పించుకుని మాట మీద మాట ఏమీ సాగించలేదు. మౌనంగా కనబడ్డాడు. అడిగినదానికి అవును కాదూ అన్న జవాబు చెప్పి కళ్లు వాల్చుకున్నాడు.

సుందరం రాగానే భ్రమరకు ప్రాణం లేచివచ్చినట్లయింది. నారాయణను గురించి చెప్పేద్దామనుకుంది. నారాయణకు తెలిసిన ఆ ఒకతడు సుందరానికితెలుసు నేమోనని అడుగుదామనుకుంది.నారాయణ ఎదురుగా అడగటమా లేక రహస్యంగా అడగటమా అని ఆలోచిస్తోంది.

"ఏమిటి మీరిద్దరూ ఇవాళ ఇలా మౌనంగా ఉన్నారు ? ఎక్కడికయినా వెళ్దామనుకుని ప్రోగ్రాం వేసుకున్నారా? నేను ఊరికే చూద్దామని వచ్చాను? నాకేం పనిలేదు వెళ్తాను" అంటూ లేచాడు సుందరం.

“అయ్యయ్యో! కూర్చోండి మాకేం ప్రోగ్రాంలున్నాయని ఇప్పుడు? ఆ రోజులు గడిచిపోయాయి. మీరు వచ్చి నాలుగు కబుర్లు చెబుతున్నంతసేపే. మాకు సంతోషం మీరు వెళ్ళాక ఎడ ముఖం పెడ మొఖము. ఎవరి గదుల్లో వాళ్ళు ఉండటం తప్ప మంచీ చెడ్డా మాట్లాడుకుని కులాసాగా గడిపి ఎంత కాలమైందో?”

కళ్ళు బాగా పైకెత్తి ఆమె ముఖములోకి చూశాడు నారాయణ.

ఆమె ఆ చూపుల కాగలేక తల తిప్పుకుంది.

“నారాయణా, ఇప్పుడు కొంచెము బాగానే ఉన్నట్టు కనబడుతున్నావు. మెడికల్ రిపోర్టుతో డ్యూటీలో జాయిన్ అయిపోకూడదూ? ఇంట్లో ఏం తోస్తుంది నీకు. అలా కుర్చీలో కదలకుండా కూర్చుని పనిచేసే వాడికి? నీకెంత చేతనయితే అంతే చెయ్యి. మీ మేనేజరుతో చెప్పు.”

సుందరం వంక ఒకసారి చూసి క్రాపు సవరించుకున్నాడు నారాయణ.

“నీకు సందేహంగా ఉంటే నేను వెళ్ళి చెప్తాను. ఏమంటావు?”

సరే అన్నట్టు చూశాడు నారాయణ.

భ్రమర సందేహించింది. “సుందరంగారూ తొందర పడకండి. డ్యూటీలో జాయినవటానికి ముందు ఏ డాక్టరుకయినా చూపించండి. ఆయన సర్టిఫై చేస్తే ఆఫీసుకు పంపంచండి. లేకపోతే కష్టం” అని తను చెప్పదలచుకున్నది చెప్పాలనే నిశ్చయించుకుంది.

“ఏం కష్టం! అయినా డాక్టర్‌కి చూపిద్దాం దాన్దేముంది? ఎప్పుడో చెప్పండి ఆనాటికి నేనూ వస్తాను.”

“వస్తాను. నేను ఇంక ఇంట్లో ఉండలేను. డాక్టర్‌తో నాకే జబ్బూలేదని చెప్తాను. సుందరం నీవు ఏర్పాటుచెయ్యి మనిద్దరం వెళ్దాం” నారాయణ లేచి నిలబడ్డాడు

“ఆయనను కాసేపు ఉండనియ్యండి. ఆయన కిప్పుడు ఏమీ పనిలేదట” భ్రమర నారాయణ ముఖం చూసి జంకింది.

"అతడిని పంపించెయ్యటానికి నేను లేవలేదు. చల్ల నీళ్ళతో ముఖం కడుక్కోవాలని లేచాను. సుందరం వెళ్ళకు" నారాయణ నీళ్ళగదిలోకి వెళ్ళి ముఖం, కాళ్లచేతులూ కడుక్కొని తుడుచుకుంటూ అక్కడకు వచ్చాడు.

ఈలోపల భ్రమర అవకాశాన్ని జారవిడుచుకోకుండా ఉపయోగించుకుంది.

"మీకేమయినా తెలుసా ? ఎవరండీ విదేశాలకు వెళ్ళిన మిత్రుడు ? అంత కావలసిన వాడా ?" ఆరాతియ్యటం మొదలు పెట్టింది భ్రమర

"నారాయణను గురించినదంతా నాకు తెలుసు ననుకున్నారా ? అయినా కొంచెం ఆలోచించాలి ఆలోచిస్తే ఏమయినా జ్ఞాపకం వస్తుందేమో. నాలుగు రోజులు టైమిస్తారా ?" అన్నాడు ఎటో చూస్తూ సుందరం.

"పాతికవేలు దాచి పెట్టాడని అంటున్నారు. ఆయన మాటలు నమ్మి పాతికవేలూ చేతికిమ్మంటారా ? కొడుకు ఇక్కడ లేడు. కనుక ఆయన తల్లికి ఇస్తానంటారు. ఎంత నిజమో తెలియదు. మీరు నమ్ముతారో నమ్మరో ? డబ్బు విషయంలో ఎప్పుడూ ఇంతఖచ్చితంగా మాట్లాడనిమనిషి మొన్ననిలదీసిఅడిగారు."

నారాయణ మనసులో ఏదో సంచలనం చెలరేగుతున్నట్టు సుందరం కని పెట్టాడు. దానికి అనాటి ప్రవర్తనే పట్టిస్తున్నది. సుందరం మాట్లాడక ముందే నారాయణ వచ్చాడు.

"నారాయణా ఇవాళ నీవు మామూలుగా మాట్లాడడం లేదు. నేను మొన్న వచ్చినప్పుడు ఏదో నా నోటికి వచ్చినట్టు మాట్లాడాను. అందుకని నీకు కోపంగాని రాలేదు కదా ? నీవు క్షమించాలి. సాధారణంగా నేను తూకం తప్పి మాట్లాడను కాని-ఏమిటో-ఆనాడు తాగినవాడు మాట్లాడినట్లు మాట్లాడాను. కాదు - కాదు వాగాను. నీ మనసు నొప్పించాను" సుందరం నారాయణ చేతులు రెండూ పట్టు కున్నాడు.

నారాయణ కళ్ళల్లో నీటి పొర తేలియాడింది. "ఉన్న మాటన్నావు. నా కళ్లు తెరిపించావు" అని అనాలని ఉంది. మనసు కూడా అనమని మారాం చేసింది. కాని - ఎంత ప్రయత్నించినా నోట్లోంచి మాట పెగల్లేదు.

కళ్లు ఒప్పగించినట్లుగా చూశాడు.

"నారాయణా. చూడు నీ ఆరోగ్యం ఎలా ఉందో పరీక్ష చేసుకో. నాతో ఈ రోడ్ మలుపు వరకూ నడవగలవా ? ప్రయత్నించి చూడు" ప్రోత్సహించాడు సుందరం.

"ఊఁ హూఁ. నడవలేను" తల తిప్పాడు నారాయణ.

"అది కాదయ్యా నడవలేను, నడవలేవని కూర్చుంటే కాళ్ళు మోర్లు కట్టుకుపోతాయి. ప్రయత్నించటంలో తప్పేముంది ? ఎక్కడ నడవలేకపోతే అక్కడ రిక్షా తీసుకుందాము. నీవు ఒక్కడివే ఈ ప్రయత్నం ఎలాగూ చెయ్యలేవు. నేను తోడున్నాగా రా."

"సుందరం. ఇవాళ్టికి నన్ను వదిలిపెట్టు."

"వదిలి పెట్టను. ఇవాళే నీవు కాస్త బాగున్నట్టు కనిపిస్తున్నావు. నా చెయ్యి పట్టుకు నడు."

నారాయణ కాళ్ళకు చెప్పులు వేసుకుని బయలుదేరాడు. గడప వరకూ వెళ్ళిన తరువాత "భ్రమరా! నా శక్తిని సుందరం పరీక్ష చేస్తున్నాడు. వెళ్తున్నాను" అంటూ సుందరం చెయ్యిపట్టుకున్నాడు. నాలుగడుగులు సుందరం మీద బరువంతా వేసి నడిచాడు. తరువాత మెల్లగా తనే అడుగులు వెయ్యడం మొదలుపెట్టాడు. వీధి మలుపు తిరిగిన తరువాత నూరు గజాల దూరంలో ఒక చిన్న పార్కు ఉంది. అక్కడివరకూ మెల్లగా తనంతట తానే నడిచాడు నారాయణ.

పార్కులో గాంధీ బొమ్మకు దగ్గరగా ఉన్న సిమెంటు బెంచీ మీద కూర్చున్నారు.

"నారాయణా ఎట్లా ఉంది ?" అతడి భుజం తట్టి అడిగాడు సుందరం.

"ఈ మధ్య నడక అలవాటు లేదు కదూ ? కాస్త అలసటగా ఉంది. అంతే" అన్నాడు ముఖాన్ని జేబురుమాలతో తుడుచుకుంటూ.

"కూర్చుని అలసట తీర్చుకో. నేనిప్పుడే వస్తా" అంటూ వెళ్ళిన సుందరం పది నిమిషాలలో రెండు కోకోకోలాలతో వేయించిన వేరుసెనగ కాయలతో తిరిగి వచ్చాడు.

"నారాయణా, ఈ డ్రింకుతీసుకో, నీకిష్టమైన వేరుసెనక్కాయలు ఒలుచుకు తిందాం రా" అతడి చేతికి ఒక కోకోకోలా ఇచ్చాడు.

కొంతసేపటికి నారాయణ తేరుకుని "ఇదంతా ఏమిటి సుందరం? నాకు ఇక్కడ ఈ సత్కారాలేమిటి?" అన్నాడు వేరుసెనక్కాయలు ఒలుస్తూ.

"ఇవి తింటూ నాకు జవాబు చెప్పు. నీ మిత్రులెవరో విదేశాలలో ఉన్నారన్నావట భ్రమరతో, ఎవరాయన? నాకూ తెలుసా ఆయన?"

నారాయణ శూన్యంలోకి చూడటం తప్ప నోరు విప్పలేదు.

మరో ఐదు నిముషాలకు సుందరం మళ్ళీ అడిగాడు. "ఆయన తల్లి ఇక్కడే ఉంది. పాతికవేలకు చెక్కు ఇస్తానన్నావట. ఇంతవరకూ నాకు చెప్పలేదేం. ఆ పాతికవేల సమాచారమేమిటో కాస్త చెప్పు" నారాయణ ముఖంలోకిచూశాడు.

"పప్పులిచ్చావు కదా? తిననీ కాస్త."

"తింటే చెబుతావా? ఇవి తింటుంటే నీకేమయినా జ్ఞాపకం వస్తోందా? బాగా జ్ఞాపకం తెచ్చుకో." పప్పులు తిని చేతులు దులుపుకున్నాడు నారాయణ.

"నారాయణా డ్యూటీలో జాయినవుతావా? మొదటిరోజు నేను వెంబడి ఉండి తీసుకువెళ్ళనా? ఎప్పుడు రాను?"

"సుందరం. మొన్న వచ్చినప్పుడు మీ బంధువులెవరో ఇంట్లో ఉన్నారన్నావు. కాస్త నయంగా ఉందా ఆమెకు? నీవు అటూ ఇటూ ఆదుర్దాగా తిరుగుతున్నావు? నిజంగా స్నేహితులే ఆప్తుల కంటె ఎక్కువగా తోడ్పడతారని అంటారు. నీవు నిజంచేసి చూపిస్తున్నావు."

"సర్లే నేనేం చేస్తున్నానని? ఏం చేయగలనని? ఏదో ఉబుసుపోక ఇటూ ఆటూ తిరగటం తప్ప? అయితే నీవు పెట్టిన సెలవు ఎన్ని నెలలకు? ఎంత అయింది? వివరాలు చెప్పు?"

"సెలవా?" నవ్వాడు నారాయణ తేలిగ్గా. "మొదట నెల పెట్టాను. ఆ తరువాత ఆరునెలలు చేశాను. పదిహేను రోజులలో అదీ అయిపోతుంది. ఇప్పుడు చేరిపోదామనే ఉంది. కాని...."

"కాని? ఏం? ధైర్యం లేదా? చూడు ఇవాళ నడవటానికి మొదట అధైర్యపడ్డావా? తరువాత నీవే నడవగలిగావా? అలాగే అడుగుపెట్టగానే ధైర్యం రాదు. క్రమంగా వస్తుంది."

"అయితే ఒక పని చేద్దాం. ఇలాగ నన్ను ఇక్కడికి వారం రోజులు తీసుకువస్తూ ఉండు, బాహ్య ప్రపంచంలో అడుగుపెట్టితే నాకు మనసు కొంచెం తేరుకున్నట్టుగా ఉంది సుందరం. నాకీ సహాయం చెయ్యలేవా?" అర్థించాడు నారాయణ.

"మా బాగుంది నీ సలహా. రోజూ పని చెడగొట్టుకుని నీ దగ్గరికి రానా? మీ మీ చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంటే నా యిల్లూ వాకిలీ ఏంగాను?" తల పక్కకు తిప్పుకున్నాడు సుందరం.

తన స్వభావానికి విరుద్ధంగా బ్రతిమిలాడాడు నారాయణ. అంతకు మించి కాళ్ళా వేళ్ళా పడలేకపోయాడు. ఒకసారి వచ్చాడు కదా అని మళ్ళీ రమ్మన్నాడే గాని రాకపోతే ఏం చెయ్యగలడు?

అరగంట సేపు అలాగే కూర్చున్నారు.

సుందరం మీనాక్షిని గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆ ఉదయమే ఊరికి వెళ్ళింది డ్యూటీలో జాయినవుతానని. పాపం ఆత్మబలమేగాని దేహంలో బలం లేదు. డాక్టరయితే వెంటనే ఆపరేషన్ చెయ్యాలన్నాడు కాని ధైర్యమివ్వలేన న్నాడు. నళిని మీద ప్రాణాలు పెట్టుకుని బ్రతుకుతోంది మీనాక్షి. ఆమె కొడుకు లేనప్పుడు ఆపరేషన్ చేయించేటంతటి ధైర్యము తనకు లేదు. అంత సాహసించ లేదు. వెళ్ళనైతే వెళ్ళింది కాని ఎన్నాళ్ళు పని చేయగలుగుతుందో ఎవరూ చెప్ప లేరు సుందరం ముఖం విచారంతో క్రుంగినట్లనిపిస్తోంది.

"నారాయణా ఏమిటి సంగతి: అలా మాట్లాడకుండా కూర్చున్నావేమయ్యా బెల్లంకొట్టిన రాయిలాగ?"

నారాయణ గొంతుసవరించుకున్నాడు ఏదోమాట్లాడాలని. పెదవులు కదిలించబోయాడు.

''సుందరం! కొందరు మనసులో ఉన్నదంతా సులభంగా చెప్పెయ్యగలరు. చెప్పటానికి మాటలు కరువుకావు. కాని నేను అట్లా చెప్పలేను. చెప్పాలంటే దొరకవు. అసలు ఎలా చెప్పాలో తెలియదు నా మనసులో ఉన్నదేమిటో నేను ఇది అని నిర్ధారణ చేసుకోలేకుండా ఉన్నాను. సుందరం నా బాధను అర్థం చేసుకుంటావు కదూ ?''

ఊఁ అని దీర్ఘంగా మూలిగాడు సుందరం.

ఆ పార్కులోకి జనం వస్తున్నారు-వెళ్లుతున్నారు. అప్పుడప్పుడే చీకట్లు అలుముకుంటున్నట్టుగా ఉన్నాయి.

ఒక్కసారి తళుక్కు మన్నట్లయి ఇద్దరు తలలెత్తి చూశారు పార్కులో ట్యూబులైట్లు రెండూ రెండు మూలలా వెలిగాయి అంతటా వెలుగు ఆవరించుకున్నది.

''నారాయణా లే పోదాం. నాకు మందుల షాపుకు వెళ్ళే పని ఉంది. చూసి పోదామని వచ్చాను. చాలా ఆలస్యమయిపోయింది.''

మాట్లాడకుండా నారాయణ లేచాడు. సుందరం తలవంచుకుని నడుస్తుంటే అతనిని అనుసరించాడు.

''ఇంటికి వెళ్ళు. సందు మొదటికి వచ్చాం కదా ? జన సమర్దం తగ్గింది. వెళ్ళి చన్నీళ్ళతో ముఖం కడుక్కుని అన్నం తిని పడుకో. హాయిగా నిద్రపో. తెల్లవారి చాలా తేలిగ్గా ఉంటుంది. చురుకుగా ఉంటుంది'' గబగబా అడుగులు వేసుకుంటూ రోడ్డుమీద నడక సాగించాడు సుందరం.

సుందరం వెళ్ళిపోగానే నారాయణకు కాళ్లల్లో సత్తువ తగ్గినట్లనిపించింది. కాళ్ళీడుస్తూ ఇంటివరకూ నడిచి గుమ్మంలో చతికిలపడ్డాడు నారాయణ.

క్రమంగా భాస్కర్ ఇంట్లో ఏదో వాదులాడుకుంటున్నారు.

''నాన్న వచ్చేవరకూ ఆగుతానమ్మా! నాకేం తొందరలేదు భోజనానికి'' అంటున్నాడు భాస్కర్.

"ఆయనతో నీకేం వంతురా? మతిలేని ఆయనతో వంతు పెట్టుకుంటివా రేపటికయినా తెమలవు నీవు అన్నం తిని బాగా చదువుకో. ఫస్టురాంకు రావాలి. ఏమనుకుంటున్నావో?" బెదిరిస్తోంది భ్రమర.

"అమ్మా నాన్నను నీవేమయినా అంటే ఊరుకోను. నన్ను నాన్న దగ్గరకు వెళ్ళనీయవు. నాన్నతో అన్నం తిననీయవు. నాన్నతో మాట్లాడనీయవు. ఎందుకని?" అరుస్తున్నాడు భాస్కర్.

"ఆయనతో ఏం మాట్లాడుతావురా? నీ చదువూ, నీ స్కూలూ చూసుకోక?"

"నేను మాట్లాడుతా. ఇదివరకు మాదిరిగా నేను నాన్నతోనే పాఠాలు చెప్పించుకుంటా!"

"నేను చెబుతున్నానుగా? ఇప్పుడు నాన్న పాఠాలు చెప్పలేరు."

"నీవు బాగా చెప్పలేవు. నాన్న చెప్పినట్టుగా ఉండదు నీవు చెబితే."

"ఈ మొండితనమే నేను వద్దనేది. వేలెడు లేవు. మాటలకు మాట బదులు చెబుతావా?"

విసుగు పుట్టిన భ్రమర భాస్కర్ నెత్తిమీద రెండు దెబ్బలు వేసింది దాంతో భాస్కర్ కప్పు ఎగిరి పోయేటట్టు ఏడవటం మొదలుపెట్టాడు.

"ఏడువు బాగా. ఒక పిచ్చివాడికి తోడు మరొక పిచ్చివాడు. అబ్బబ్బ బుర్రంతా పాడయిపోతున్నది ఈ పిచ్చి మేళంతో" తలపట్టుకుని కుర్చీలో కూర్చుంది.

నారాయణ గుండె గతుక్కుమన్నది. తను అందరికీ పిచ్చివాడిగా కనబడు తున్నాడా? పిచ్చివాడికింద జమకట్టింది కనుకనే భ్రమర డబ్బంతా చేత చిక్కించుకున్నది. ఇప్పుడామె పట్టెడన్నం పెడితే తినాలి. లేకపోతే అలా ఎదురు చూస్తూ కూర్చోవాలి.

అవును భ్రమరదేం తప్పు?

తప్పంతా తనదే. ఇదంతా తను చేతులారా చేసుకున్నదే. ఒకరిని అని ఏం లాభం?

మెల్లగా లేచి చెప్పులు చప్పుడు కాకుండా తన మంచం దగ్గరికి చేరు కున్నాడు అప్పటికి భ్రమర వంట యింట్లో ఏదో పని చేసుకుంటోంది భాస్కర్ తండ్రి లోపలికి రావటం చూశాడు.

రెండు పుస్తకాలూ పెన్సిల్ తీసికొని నారాయణ మంచం దగ్గర నిలబడి స్విచ్ నొక్కాడు.

''నాయనా. ఇక్కడ బల్బులేదు నీకేం కావాలి ?'' అన్నాడు నారాయణ మెల్లగా.

''అయ్యో నీ మంచం దగ్గర బల్బు లేదా ? కాలిపోయిందా ?''

''కాలి పోలేదు బాబూ. అసలు బల్బేలేదు.''

''నేను తెచ్చి పెడతా ఉండు'' అంటూ తల్లి దగ్గరికి పరుగెత్తాడు.

''అక్కడ బల్బ ఎందుకురా ? లైటుంటే ఆయన తెల్లవార్లూ నిద్రపోరు. అయినా నీకెందుకాయన సంగతి ?'' కేకలు పెట్టింది భ్రమర.

''ఇవాళ నేను నాన్నచేత పాఠం చెప్పించుకోవాలి. మంచి మార్కులు రావాలంటే నాన్నే పాఠం చెప్పాలి. లేకపోతే నేను చదువుకోను.''

''అయితే ఏమంటావురా ఇప్పుడు ?''

''బాగా కనబడేటట్టుగా మంచి బల్బు పెట్టు. నేను చదువుకుంటాను.''

విసుక్కుంటూ కసురుకుంటూ భ్రమర బల్బు తెచ్చి పెట్టింది.

దీపం వెలగగానే నారాయణ కళ్ళు నులుపుకుంటూ లేచి కూర్చున్నాడు.

''మీరెప్పుడొచ్చారు ?'' అన్నది భ్రమర జంకుతూ.

''నేను బాగా చీకటి పడకముందే వచ్చాను'' అన్నాడు.

''ఇందాక నేను చూస్తే మంచంమీద లేరుగా ?''

''మంచంమీద లేనుగాని గుమ్మంలో కూర్చున్నాను ఇప్పుడే లోపలికి వచ్చాను. ఏం ? అట్లా అడుగుతున్నావు ?''

"ఏంలేదు. చీకటి పడుతోంది ఇంకా రాలేదేమని నేను వాకిట్లో నిలబడే ఉన్నాను. ఇప్పుడే వీడు వస్తే చదువుకోమని చెప్పి వంట ఇంట్లోకి వెళ్ళాను."

"వచ్చానుగా, నీ పని చూసుకో."

పట్టుబడిన దానిలా చూసింది భ్రమర.

"నాన్నా, నాకీ పాఠంచెప్పు, పరీక్షలు దగ్గరికి వస్తున్నాయి. బాగా చదివితేగాని మార్కులు బాగారావు" అని తండ్రికెదురుగా కూర్చున్నాడు భాస్కర్.

గంటకు పైగా పాఠం చెప్పించుకున్నాడు.

ఆ రాత్రి చాలాసేపు నారాయణ కంటిమీదికి నిద్రరాలేదు. భ్రమర భాస్కర్ల సంభాషణ చాలా సేపు చెవిలో రొద చేస్తున్నట్లుగా ఉంది.

తక్షణ కర్తవ్యమేమిటి ?

ఇంకా నాలుగు రోజులు ఇలాగే ఉంటే ఇంట్లో నుంచి తరిమివేయనైనా వేస్తుంది. లేక పిచ్చి పట్టిందని హాస్పిటల్లోనైనా చేర్పిస్తుంది.

ఆలోచించి ఆలోచించి మెదడు వేడెక్కినట్లయింది. తెల్లవారుజాము నెప్పుడో కళ్ళు మూతపడ్డాయి.

మరునాడు సాయంత్రము ఐదు గంటలు కాగానే నారాయణ చెప్పులేసుకుని తనంతటతానే బయలుదేరి పార్కు చేరుకున్నాడు. పచ్చికమీద కూచుని అక్కడ చేరిన వారందరినీ చూస్తూ కాలక్షేపం చేశాడు.

ఆనాటికిక సుందరం రాడని నిశ్చయించుకున్నాడు. తానొక్కడూ కూర్చున్నా కాలక్షేపం బాగానే అయింది. పిల్లలు ఆడుకుంటూ కేరింతలు కొడుతున్నారు. పెద్దలు గుంపులు గుంపులుగా కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు.

చీకటి పడకముందే ఇల్లు చేరుకోవాలని నారాయణ లేవబోతుండగా సుందరం వచ్చి నాలుగు ప్రక్కలా నారాయణకోసం చూశాడు. ఒక్కడూ మోకాళ్ళ చుట్టూ చేతులు వేసుకుని తోట వంక చూస్తున్నాడు నారాయణ.

అతడివి చూసి తల పంకించాడు సుందరం. తన కోసం చూడకుండా ఒక్కడే వచ్చాడు. వరవాలేదు. దారిన పడుతున్నాడనుకుంటూ "నారాయణా ! ఎంత సేపయింది వచ్చి ?" అతడి ప్రక్కనే కూర్చున్నాడు.

"చాలా సేపయింది. ఇంక ఇంటికి వెళ్దామనుకుంటున్నాను."

"కొంచెం బయటి ప్రపంచం చూస్తే మనసుకు ఉల్లాసం కలగడంలేదూ?"

నారాయణ కళ్ళతోనే నవ్వాడు.

అతడినవ్వుతో కలిపి సుందరం కూడా నవ్వుతూ "నోటితో ఒప్పుకోకపోతే పోనీలే గాని-ఉన్నమాట ఒకటి చెబుతాను. కొన్ని కొన్ని జబ్బులు మనమే కుదుర్చుకోవచ్చు-డాక్టర్ల ప్రమేయం లేకుండా. ఏమంటావు?" నారాయణ కళ్ళ లోకి చూశాడు.

"కాదనను. కాని...."

"జబ్బుకు మూలమేదో తెలియాలంటావు- అంతేనా?" ఇద్దరూ ఇలా మాట్లాడుకుంటూ ఉండగా ఉన్నట్టుండి పెద్దపెద్ద చినుకులుపడ్డాయి. జనమంతా గుంపులుగా లేచి పరుగెత్తారు.

"మనం కూడా వెళ్దామా నారాయణా నీ తలంతా తడిసిపోతుంది. అసలే మూలుగుతున్నావు. రా. గేటు దగ్గర చెట్టు క్రింద నిలబడదాము, ఇంత పెద్దపెద్ద చినుకులు చాలా సేపు నిలవవు. రా" నారాయణ చెయ్యి పట్టుకుని చెట్టు కిందకి తీసుకువెళ్ళాడు. అక్కడ వీళ్ళతోపాటే వేరుసెనక్కాయలమ్మే అతడు గంపతో నిలబడి ఉన్నాడు.

"బాబూ, పప్పులు పొట్లాం కట్టి ఇమ్మన్నారా?" ముఖంమీద పడిన చినుకులు పంచెతో తుడుచుకుంటూ అడిగాడు.

"ఇవాళ కాయలు కాకుండా పప్పులు తెచ్చావా?" అడిగాడు సుందరం.

"అవును బాబూ. కాస్త ఉప్పు కూడా చిలకరించాను." రెండు పొట్లాలు తీసి సుందరం చేతి కిచ్చాడు.

నారాయణ మామూలుగా జేబు తడుముకున్నాడు. అవును తనీమధ్య పర్సు జేబులో పెట్టుకోవడంలేదు. అయినా పర్సులో ఏముంటోంది ఇప్పుడు ?

అతడికి ఆ పప్పులు నోట్లో వేసుకుని నమలాలని ఉంది. హుం. ఏం గతి పట్టింది తనకు ?

"నారాయణా. ఏమిటాలోచిస్తున్నావు ? చినుకులు తగ్గిపోతున్నాయి. ఇంటికి వెళ్దాం. ఈలోపల ఈపప్పులు నోట్లో వేసుకో. కమ్మగా ఉంటాయి" ఒకపొట్లాం చేతికిచ్చాడు

సుందరం వేరుసెనగపప్పు పొట్లాలు జేబులోంచి తీసి డబ్బివ్వటం ఓరకంట చూశాడు నారాయణ.

"నీకు ఎన్ని విధాలుగా ఋణపడి ఉన్నాను సుందరం ?" దైన్యంతో అన్నాడు నారాయణ.

"నీవు డ్యూటీలో జాయిన్ కావటం ఏమైంది నారాయణా ? ఏమాలోచించావు ?"

"సుందరం ఎంతో ప్రయత్నించి ఈ కాస్తయినా పాదం బైటపెట్ట గలిగాను కాని డ్యూటీలో జాయిన్ కావటం మాత్రం నా చేతనయేటట్టులేదు. సాహసించలేను"

ఐదు నిమిషాల తరువాత ఇద్దరు పార్కుగేటు దాటి బయటకు వచ్చారు. రోడ్డు సందు ముందర ఇద్దరూ బైబై అనుకుంటూ విడిపోయారు.

మరునాడు నారాయణ పార్కుకు వెళ్ళలేకపోయాడు ఆలోచనలలో మునిగి.

మూడోనాడు లోకల్ పోస్టులో నారాయణకొక ఉత్తరం వచ్చింది. తన కెవరు ఉత్తరం రాస్తారు అనుకుంటూ నారాయణ ఉత్తరం చింపాడు.

"నారాయణా.

నీవు నిన్న పార్కుకు రాలేదు. ఈ మధ్య నీ జబ్బు నయమవుతుందన్న ఆశ కలిగింది. నిన్ను కబుర్లలో యిరికించి నీది డాక్టర్లు కుదిర్చే జబ్బుకాదని స్పష్టం చేశాను. నీవు గ్రహించినట్టులేదు.

నీ జబ్బేమిటో నాకు తెలుసు. నీకు అనుమానం జబ్బు. కల్మషమెరుగని మీనాక్షిని అనుమానించి హింసించావు. ఆమెను పసివాడితో ఇల్లు వదిలేటట్లు చేశావు. కన్నబిడ్డను అగచాట్ల పాలుచేసి భ్రమరను పెళ్ళిచేసుకుని. పరాయి బిడ్డకు ఏలోటూ రాకుండా కాపాడుతున్నావు. మీనాక్షి మీద అనుమానం ఇప్పుడిప్పుడే నీలోనుంచి పోతోందనుకుంటే భ్రమర మీద అనుమానం నీలో పుట్టుకొస్తోంది.

నీవు మీనాక్షిని కేవలం అనుమానించావని తెలుసుకోగానే నీలో మందులకు లొంగని జబ్బు ప్రవేశించింది. నీవు మానసికంగా అర్భకుడివే కాదు-పిరికి వాడివి. అంత జబ్బుతో తీసుకుంటూ కూడా మీనాక్షి వెళ్ళి డ్యూటీలో జాయినయింది. కడుపులో అంత దిగులు ఉన్నా తన కర్తవ్యాన్ని ఏమారకుండా నిర్వహించు కుంటున్నది. ఆమెకు ధైర్యముంది.

నీవేం చేశావు ? ఎదిగిన కొడుకును విమానాశ్రయంలో చూసి ఉలిక్కి పడ్డావు. అతడికేమీ చేయలేకపోయానని బాధపడుతున్నావు కాని-మీనాక్షికి నీలో కలిగిన పశ్చాత్తాపాన్ని తెలుపుతూ ఒక ఉత్తరం రాయలేకపోయావు. నీలో అహం ఇంకా చావలేదు అనుకోనా ? ఇంకా అసూయ రగులుతున్నదనే అనుకోనా? నీలో ఇంకా చావని అహం అసూయలు ఒక వైపు నుంచి మరొక వైపుకు మళ్ళా యనుకోనా పోనీ ?

ఏది ఏమయినా గతం మరిచిపోయి ఆఫీసుకు వెళ్ళి డ్యూటీలో జాయిన్ అవు.
పోనీ నాతో రావద్దులే. వస్తే అది నీకు ఓటమి అనుకుంటావేమో.
నీ పాత్రను తోమి తోమి మెరుగుపెడదామని చూసి ఓడిపోయిన

సుందరం''

ఉత్తరం చదువుకుని డీలాపడిపోయాడు నారాయణ కొండంత నిస్సత్తువ ఒంట్లో ప్రవేశించినట్లయింది. కిందపడిన తువాల తీసి బుజమ్మీద వేసుకుని ఉత్తరం మడిచేసి పక్కకింద పెట్టుకున్నాడు. ఆకలిగొన్న పులిలా జుట్టు పీక్కుంటూ ఆవరండాలో ఇటూ అటూ పచార్లు చేయటం మొదలుపెట్టాడు వెలుగు చూడలేని నారాయణ

(పుస్తక ప్రపంచం)